Poštnina plačana v gotovini. Leto LX. Štev. 231. V Ljubljani, v sredo 12. oktobra 1927. Cena Din 1·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Napetost med Bolgarijo in našo državo pojema

Naša vlada kljub dobri volji Bolgarije ne sme popustiti. — Bolgarska vlada mora energično nastopiti proti makedonstvujuščim. — Obsedno stanje v bolgarskem delu Makedonije.

— **Beograd,** 11. oktobra. Po včerajšnjih sklepih bolgarske vlade, ki se tolmačijo v jugoslovenskih političnih krogih kot dokaz, da hoče Bolgarija to pot z odločnimi koraki pokazati dobro voljo, se je napetost, ki so jo povzročili napadi bolgarskih komitov v Štipu in v drugih krajih Južne Srbije, znatno polegla. Upravičeno je upanje, da bo konflikt poravnan brez resnejših zapletlja jev. V dobro informiranih krogih se zatrjuje, da naša vlada zaenkrat ne namerava podvzeti nikakih novih korakov, marveč hoče počakati na rezultate ukrepov, ki jih je podvzela bolgarska vlada v bolgarskem delu Makedonije. Dasi je vest, da je bolgarska vlada proglasila ob jugoslovensko-bolgarski meji obsedno stanje, izzvala v tukajšnjih krogih splošno zadovoljstvo, so merodajni činitelji vendarle naziranja, da je potrebno razvoju dogodkov tudi še nadalje posvečati vso pažnjo in predvsem počakati na to, da se v dejanju pokaže, ali ti koraki bolgarske vlade niso samo fiktivnega značaja. Četudi vsi politični krogi naglašajo, da je treba postopati kar najbolj zmerno, je vendar jasno, da bi prevelika popustljivost ne bila na mestu in mora vlada slej ko prej vztrajati na izpolnitvi vseh v naši noti stavljenih zahtev. Predvsem mora naša vlada vztrajati na tem, da bolgarska vlada razpusti makedonski komite in stavi glavne krivce in aranžerje neprestanih napadov na jugoslovensko ozemlje pred sodišče. To je tembolj potrebno, ker dokazujejo dogodki, da je iskreno zbližanje med obema sosednima državama vse dotlej nemogoče, dokler bo bolgarska vlada dopuščala, da obstojajo na bolgarskem ozemlju organizacije, ki izvajajo akcije, naperjene proti Jugoslaviji. Splošno se naglaša, da ima bolgarska vlada tokrat nele priliko, marveč tudi možnost, da pokaže resno voljo in da na manifestanten način dokumentira svojo željo po tesnejšem zbližanju med obema državama.

V beograjskih diplomatskih krogih vlada za razvoj dogodkov živahno zanimanje. Včeraj so se v zunanjem ministrstvu ves dan vršili obiski inozemskih zastopnikov. Zlasti dolgotrajen je bil poset italijanskega poslanika generala Bodrera in francoskega poslanika G. Darda. Vesti, da so velesile intervenirale v Beogradu in v Sofiji ter na obeh straneh nasvetovale zmernost je zunanje ministrstvo snoči v posebnem uradnem komunikeju odločno demantiralo

— **Sofija,** 11. oktobra. Včeraj dopoldne je jugoslovenski poslanik g. Nešić ponovno posetil bolgarskega zunanjega ministra g. Burova in zahteval izpolnitev zahtev, ki jih je stavila jugoslovenska vlada v svoji noti. Opoldne se je sestal ministrski svet, ki je po dolgotrajnem razmotrivanju položaja, nastalega po atentatih v Štipu, Gjevjeliji in Klisuri, soglasno sklenil, da proglasi v obmejnih okrožjih, t. j. v Petriču in Čustendilu obsedno stanje. Zvečer je izšla posebna izdaja bolgarskega »Uradnega lista«, ki objavlja tozadevni ukaz. V ukazu se naglaša, da bo vsakdo, ki bi motil red in mir, stavljen pred preki sod. Bolgarski kralj je ta korak vlade odobril s posebno brzojavko. Njegov povratek se pričakuje za jutri popoldne ali v četrtek zjutraj. Istočasno je bolgarska vlada sklicala sobranje za dne 15. oktobra k izrednemu zasedanju, da dobi tako tudi od sobrania odobrenje za svoje korake in da dobi primerna pooblastila za nadaljno akcijo.

Tudi sofijski diplomatski krogi se živo zanimajo za dogodke in ukrepe vlade. Splošno prevladuje prepričanje, da se konflikt ne bo poostril in da je vsaka intervencija velesil nepotrebna.

Ljuba Davidović grozi s prelomom koalicije

Senzacijonalen Davidovićev govor na seji demokratskega kluba. — Klic po močni koncentracijski vladi. — Vukičević poda baje formalno demisijo.

— **Beograd,** 11. oktobra. Včeraj popoldne se je po enodnevni pavzi ponovno sestal demokratski klub, da nadaljuje razpravo o političnem položaju. Dočim so vukičevičevci in deloma tudi marinkovičevci doslej poročali o poteku razprav v demokratskem klubu na način kot da je večina demokratskega kluba za nadaljevanje sedanje vladne koalicije, je včerajšnja popoldanska seja demokratskega kluba, ki je trajala do 8. zvečer in ki je bila mestoma zelo burna, jasno pokazala, da večina demokratskih poslancev zastopa stališče, da je nadaljevanje koalicije z radikali v sedanji obliki in pod sedanjimi pogoji nemogoče. Ne le, da so doslej vsi govorniki zahtevali temeljito revizijo odnošajev v koaliciji, je g. Davidović s svojem snočnem zaključnem govoru naglasil, da se mora z ozirom na položaj odkrito izjaviti proti današnji koaliciji in zahtevati, da g. Vukičević takoj poda demisijo. — Edini izhod iz sedanje krize je močna koncentracijska vlada, ki bi bila najboljše jamstvo, da se doseže enakopravnost vseh državljanov in uvede zakonitost. — Ta koncentralija bi obenem omogočila izvedbo temeljitega in obsežnega gospodarskega programa.

Svoj senzacijonalen govor, k ga v političnih krogih komentirajo kot odkrito vojno napoved g. Vukičeviću, je g. Davidović končal z ugotovitvijo, da ima za tako koncentracijo že pristanek vseh skupin, ki pridejo za to v poštev, zlasti pa HSS in SDS. Tudi dr. Marinković je moral v svojem govoru priznati, da je stališče g. Davidovića popolnoma pravilno, izrazil pa je le dvom, ali je sedanji trenutek — preteči zunanjepolitični zapleti jaji — za to primeren. Tudi vsi ostali govorniki so se pridružili mnenju g. Davidovića.

To stališče so podkrepile tudi številne deputacije oblastnih organizacij DS, ki so tekom včerajšnjega dne prispele v Beograd in posetile razne demokratske prvake. Iz province se vedno bolj množijo pritožbe, da se sodelovanje demokratske stranke v vladi premalo občuti in da izgleda povsod tako, kot da igra demokratska stranka v vladni koaliciji popolnoma podrejeno vlogo. Tudi sklep centralnega odbora demokratske omladine, ki je zasedal minulo nedeljo, dokazuje, da najširši krogi demokratske stranke ne odobravajo brezpogojnega nadaljnega sodelovanja demokratske zajednice v koaliciji in da prihaja od spodaj navzgor vedno odločnejši klic po združitvi vseh demokratičnih elementov. Po snočni seji demokratskega kluba so se skoraj vsi prvaki demokratske zajednice izvzemši demokratske ministre, zbrali v stanovanju g. Davidovića in razpravljali o položaju v demokratskem klubu ter o današnjem glasovanju glede stališča, ki naj ga zavzame demokratski klub k razvoju dogodkov. Glasovanje se bo vršilo samo o tem, ali naj se demokratski klub izjavi za nadaljevanje sedanje koalicije s primernim ojačenjem demokratskih pozicij ali pa naj se izjavi za koncentracijsko vlado.

V radikalskih krogih je izzval rezultat včerajšnje seje demokratskega kluba razumljivo presenečenje. Dancs se je tudi v radikalskih krogih priznavalo, da je nadaljni obstoj demokratsko-radikalne koalicije nemogoč, ker na eni strani radikali ne morejo pristati na nikake nove koncesije, na drugi strani pa demokratska zajednica pod sedanjimi pogoji odklanja vsako nadaljno sodelovanje. Iz okolice g. Vukičeviča so se danes razširile verzije, da bo g. Vukičević dne 20. oktobra, ko se sestane Narodna skupščina, podal demisijo celokupne vlade. Zdi pa se, da gre le za politični manever g. Vukičeviča, ki hoče s takimi grožnjami ustrahovati demokrate in ojačati stališče dr. Marinkoviča v demokratskem klubu, da bi tako preprečil sklepe, ki so za nadaljevanje Korošec-Vukičevičevega režima usodni.

Danes dopoldne se sestane demokratski klub k svoji odločilni seji. Mnogo komentarjev je vzbudila vest, da je dr. Marinković obolel in da se zato ne bo udeležil današnje seje.

Ljubljanske občinske davščine za leto 1928

Sestavlja se proračun za l. 1928. — Proračun za l. 1927. izkazuje nad 1 milijon deficita.

Vladni komisar mestne občine ljubljanske je po končanih občinskih volitvah dal nabiti na magistratno objavno desko več razglasov, ki se tičejo pobiranja nekaterih občinskih davščin za leto 1928. Proračun za leto 1928. sedaj sestavlja mestno knjigovodstvo. Prihodnje leto se imajo pobirati naslednje davščine:

1.) 10% občinska davščina na vozne listke cestne električne železnice in 5 par v korist pokojninskega fonda uslužbencev te železnice;

2.) davščina na nočni poset gostiln in kavaren po 1 Din;

3.) davščina na igre v gostilnah in kavarnah v dosedanji višini;

4.) tržnina po določeni tarifi;

5.) posebna občinska davščina na privatna vozila in sicer: a) na kočije enovprežne letno 250 Din; b) na dvovprežne 500 Din; c) na breke in gige 150 Din; d) na osebne avtomobile od 1500 do 2500 Din; e) na tovorne avtomobile od 1000 do 1500 Din;

6.) uvoznina na blago po določenem tarifu;

7.) 2% kanalska pristojbina;

8.) 10% vodovodna naklada;

9.) 20% veselični davek, odnosno 25% davek od kinematografskih predstav;

10.) 30% davščina na prenočišča ter

11.) 8% gostaščina.

Zadevni razglasi vladnega komisarja so bili na magistratni deski nabiti dne 8. t. m., a datirani so z dne 5. oktobra t. l. Eventualne pritožbe je treba v smislu § 63. občinskega zakona vlagati na velikega župana v roku 14 dni od dneva razglasitve.

Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1927. je finančno ministrstvo potrdilo pred 14 dne, a še ni bil objavljen v »Uradnem listu«. Redne in izredne potrebščine za 1927 znašajo nad 57 milijonov dinarjev, a kritja je okoli 56 milijonov, tako da znaša deficit nad 1 milijon dinarjev.

Gorostasne obtožbe proti g. Vukićev'ću

Verifikacijski odbor je začel danes z razpravo o banjaluškem okrožju. — Pašićevci očitajo g. Vukičeviću naravnost zločinsko zlorabo državne oblasti. — Gosp. Vukičević očitke odločno zanika.

— **Beograd,** 11. oktobra. Verifikacijski odbor je danes dopoldne nadaljeval svoje delo. Pred razpravo o banjaluškem okrožju je zahteval posl. Timotijević, da se izroče sodišču vsi oni predsedniki volišč iz čačaskega okrožja, ki so zagrešili nezakonitosti. Nato je pričela debata o banjaluškem okrožju, kjer se je vršila znana borba med g. Vukičevičem in radikalskim prvakom Markom Trifkovičem. V tem okrožju je vloženih tudi največ pritožb, ki trde, da se je g. Vukičević poslužil najhujšega terorja, da je onemogočil zmago svojega nasprotnika in si zasigural svoj lastni mandat.

Bivši radikalski poslanec prota Dušan Subotić je priložil svoji pritožbi uradni razpis notranjega ministra, naslovljen na vse velike župane in sreske poglavarje, v katerem daje g. Vukičević kot notranji minister velikim županom in sreskim poglavarjem navodila, kako naj postopajo v volilni borbi, da onemogočijo vsako akcijo opozicije in zasigurajo zmago vladnih kandidatov.

Razpis obsega 23 točk. Predvsem naroča g. Vukičević sreskim poglavarjem, da morajo zbrati volišča na takem mestu, da bo opozicijonalnim volilcem kar najbolj od rok. Za predsednike volišč in volilnih komisij morajo imenovati izključno le popolnoma zanesljive vladne pristaše. Agitacijo opozicijonalnih odnosno nasprotnih strank morajo preprečiti z vsemi sredstvi, zapirati agitatorje, preprečiti shode, izzivati incidente in če treba podirati mostove, da se nasprotni volilci teh shodov ne morejo udeležiti. Nadalje naroča vsem sreskim poglavarjem, da morajo vsem svojim podrejenim uradnikom med štirimi očmi dopovedati da je njihova dolžnost, da glasujejo za vladnega kandidata. Največjo pozornost naj posvečajo trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom itd., na katere lahko vršijo presijo z odtegnitvijo koncesij itd. Kjer je mogoče naj iztirjajo od nasprotnikov vse dolgove in posojila, ako se ne obvežejo, da glasujejo za vladne kandidate.

Na dan volitev naj store vse, da pridejo vsi pristaši vladne stranke na volišče, na drugi strani pa naj z vsemi sredstvi preprečijo izvršitev volilne pravice opozicijonalcem. Srezki poglavarji so dolžni, da vsakih sedem dni poročajo preko velikih županov, kaj so v tem oziru ukrenili. Ta poročila morajo biti pisana na stroj, se ne smejo protokolirati in ne podpisati ter pošiliati na privatne naslove velikih županov.

Čitanje te okrožnice, ki jo objavlja tudi današnja »Politika«, je napravilo v verifikacijskem odboru globok vtis. Tudi vladni poslanci so bili naravnost konsternirani. Takoj nato pa je predsednik verifikacijskega odbora prečital pismo, ki ga je prejel danes zjutraj od g. Vukičevića in v katerem **g. Vukičević izjavlja, da so vse te navedbe neresnične in da bo vložil proti g. Dušanu Subotiću tožbo.**

Nato so bile prečitane še številne druge pritožbe. Poslanec SDS Juraj Demetrović je v svojem govoru naglasil, da dokazuje ves potek septemberskih volitev, da taka okrožnica ni le obstojala marveč da se je po teh navodilih tudi postopalo. Tako se ni postopalo samo v banjaluškem srezu, marveč se je ta sistem volilnega terorja izvajal po vsej državi. Za njim sta govorila radićevca Šutej in Krnjević, ki sta tudi s svoje strani iznesla številne dokaze volilnega terorja.

Ob 12.30 seja še traja.

Konferenca jugoslovenskih škofov

— **Zagreb,** 11. oktobra. Danes dopoldne je bila otvorjena v nadškofijskem dvorcu konferenca jugoslovenskega episkopata pod predsedstvom zagrebškega nadškofa dr A. Bauerja. Konference se udeležujejo nadškofje Rodić iz Beograda, dr. Šarić iz Sarajeva, Josip Dobričić iz Bara ter škofje dr. Jeglič iz Ljubljane, dr. Karlin iz Maribora, dr. Josip Marušič iz Senja, dr. Aksamović iz Djakova, dr. Jaradi iz Križevcev, dr Garić iz Banjaluke, Mišić iz Mostarja, dr. Bonefačič iz Splita, dr. Mileta iz Šibenika, Milan Pušič iz Hvara in pomožni škofje dr. Barbič iz Dubrovnika, Ante Miloševič iz Kotora in baranjski administrator Budanovič iz Subotice. Konferenca bo trajala štiri dni. Po zaključku konference bo izdan komunike. Vprašanje jugoslovenskega kardinala ni na dnevnem redu, ker je odloženo do zaključka pogajanj za sklenitev konkordata

SEJA OBČINSKEGA SVETA V ZAGREBU

Zagreb, 11. oktobra. Prihodnja seja občinskega sveta je sklicana za petek ob 17. Na dnevnem redu je volitev podžupana in poedinih odsekov.

Vesti o izpremembi volilnega reda

Radikali so baje že izdelali osnutek novega volilnega reda. — Število poslancev bi znašalo 320. — Z izpremembo volilnega reda zaenkrat še ni računati.

— **Beograd,** 11. oktobra. Z grožnjami min. predsednika Velje Vukičevića, da bodo razpisane nove volitve v Narodno skupščino, ako se razbije sedanja radikalno-demokratska vladna koalicija, so se pričeli pojavljati v političnih krogih tudi glasovi o pripravah za izpremembo sedanjega volilnega reda. Resnica je da sedanji volilni red ne zadovoljuje mnogih strank, ker pozna volilne liste le za posamezna volilna okrožja ne pa za celo državo. Na ta način so dobile majhne pokrajinske stranke sorazmerno veliko več mandatov, kakor pa jim gre po številu glasov napram drugim strankam, ki so kandidirale skoro po vsej državi in zbrale tako znatno večje število glasov. Znano je da je n. pr. SDS pri zadnjih volitvah narastla za 80.000 glasov, pridobila pa je samo 1 mandat. Po nekaterih vesteh so izdelali radikali že načrt za izpremembo volilnega reda. Po tem načrtu bi naj bilo narodnih poslancev 320, od katerih naj bi se jih izvolilo 270 v volilnih okrožjih 50 pa na državnih listah. Pri razdelitvi mandatov na podlagi državnih list bi po tem načrtu prišle v poštev samo one stranke, ki so dobile najmanj 150.000 glasov.

Baje je tozadevni načrt, čegar podrobnosti pa širšim krogom še niso znane, izdelal dr Laza Marković sporazumno z dr. Vojo Marinkovićem. Tozadevne vesti se doslej še od nobene strani ne potrjujejo in imajo bržkone le namen, podkrepiti Vukičevićeve grožnje z razpisom novih volitev. Vprašanje samo tudi sedaj še ni aktualno, tem manj, ker bi se vsakršna parlamentarna večina morala predvsem baviti z drugimi nujnejšimi problemi.

Po informacijah iz demokratskih krogov prevladuje sicer tudi med demokrati naziranje o potrebi izpopolnitve sedanjega volilnega reda, po kateri naj bi se omogočila pravičnejša razdelitev mandatov, izdelani so bili v to svrho tudi že razni načrti, naglaša pa se, da bi novi volilni red mogla uveljaviti le tista parlamentarna večina, ki bi prej zadostila trenutno nujnim državnim potrebam. Vse tozadevne vesti so zato sedaj prezgodnje in zasledujejo povsem drug namen, kakor pa pravično izpremembo volilnega reda.

Pogajanja za fuzijo

Beograd, 11. oktobra. Danes popoldne se sestanejo oficijelni delegati DS in SDS v svrho nadaljevanja pogajanj za ujedinjenje obeh demokratskih strank. Včerajšnji govor g. Davidoviča in ves razvoj dogodkov zadnjih dni je akcijo za ujedinjenje obeh demokratskih skupin zelo pospešil.

VELIKI MANEVRI PRI VARAŽDINU

— **Zagreb,** 11. oktobra. V petek 14. t. m. pričnó na teritoriju med Zagrebom in Varaždinom letošnji jesenski manevri, ki se bodo tokrat izvršili v večjem obsegu. Sodelovale bodo vse vrste orožja, zlasti tudi večji oddelki vojnih letal. Organizirana bo tudi posebna vojna poročevalska služba in je v to svrho poklicanih na orožne vaje več poklicnih novinarjev.

TURŠKO - PERZIJSKI ODNOŠAJI

— *London,* 11. oktobra. «Daily Mail» poroča iz Carigrada: Kljub spravljivemu tonu perzijske note radi vpada kurdijskih band na turška tla je vlada v Angori odposlala drugo noto v Teheran, v kateri predlaga skupno postopanje proti tem roparskim tolpam.

— *Teheran,* 11. oktobra. Danes je čet vjeti turški častnik in vojaki so bili včeraj izpuščeni na svobodo.

NEMŠKO - MADŽARSKA TRGOVINSKA POGAJANJA

— *Berlin,* 11. oktobra. Glasom tukajšnjih listov bodo po novem letu začela pogajanja za sklenitev nemško-madžarske trgovinske pogodbe.

VELIK POŽAR

— *Pariz,* 11. oktobra. V bližini Besançona je v neki vasi upepelil požar 82 hiš izmed 85.

Usoda v Ljubljani ukradenega kolesa

V Šolskem drevoredu iz veže Kresije je bilo 11. avgusta dopoldne ukradeno tesarskemu mojstru Franu Martincu popolnoma novo kolo znamke »Champion«. Kolo je bilo zaklenjeno. Ljudje so videli, kako je majhen in čokat vagabund nesel na ramah novo kolo v smeri proti Cankarjevem nabrežju. Vprizorili so pozneje detektivi in drugi varnostni organi pravcati lov za tatom, toda temu se je posrečilo, da je srečno zapustil mesto in odjadral nato proti Doleniski. Po opisu je kriminalni oddelek ljubljanske policije pozneje ugotovil, da je moral biti tat zloglasni in predrzni tat zlatnine, koles in drugih dragocenosti Andrej Markelc, doma tam v bližini Krškega. Orožniške postaje so bile potom policijskega dnevnika opozorjene nanj. Orožnikom v Škocjanu na Dolenjskem se je te dni končno posrečilo iztaknitl Markelca ravno, ko je možato sedel v neki gostilni ter se gostil. Odpeljali so ga v novomeške sodne zapore.

Pred preiskovalnim sodnikom v Novem mestu je Markelc priznal, da je v Ljubljani v Kresiji ukradeno kolo tesarskega mojstra Martinca prodal v Žalcu za 750 Din. Kolo so faktično še dobili v Žalcu, je zaplenili in izročili prvotnemu lastniku. Pri Markelcu so našli tudi mnogo zlatnine in ukradenih ur.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: (v oklepajih zaključki): Berlin 13.335 — 13.565 (13.55), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 276.25 — 277.05 (276.65), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Praga 168 — 168.80 (168.40), Milan 309 — 311 (310).

Efekti: Celjska 164, Ljublj. kreditna 138, Praštediona 850, Kred. zavod 160, Strojne 60 — 60 (60), Vevče 135, Ruše 260 — 270, Stavbna 56, Šešir 104.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize. London 276.2 — 277, Newyork 56.63 — 56.83, Pariz 222.62 — 224.62, Milan 309.29 — 311.29, Curih 1094 — 1097, Berlin 1354 — 1357, Dunaj 800 — 803, Praga 168 — 168.80.

Efekti: 7 odst. invest. posojilo 1921 84 — 85, 2 in pol odst. vojna škoda 402 — 402 in pol. Hipotekarna banka 55 — 56, Ljubljanska kreditna 138, Praštediona 850 — 860, Trboveljska 480 — 485, Vevče 130 — 135.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: London 25.25625, Newyork 518.55, Pariz 20.365, Milan 28.255, Berlin 123.66, Beograd 9.135, Praga 15.37.

Klerikalci proti avtonomiji Ljubljane

Kako so klerikalci snedli ljubljanskim volilcem dano besedo. — Klerikalci za podaljšanje komisarijata na magistratu. — Vrnite Ljubljani avtonomijo!

Kakor smo že včeraj poročali, so klerikalci vložili v zadnjem trenutku pritožbo proti ljubljanskim občinskim volitvam ter tako onemogočili, da bi se novoizvoljeni občinski svet že tekom tega tedna konstituiral.

S tem so podaljšali življenje vladnemu komisarijatu, ki ga imamo že leto dni na ljubljanskem mestnem magistratu, in onemogočili, da bi Ljubljana čim prej prišla do svoje avtonomije, ki jo zahteva večina ljubljanskega prebivalstva.

Na shodu klerikalne stranke v »Unionu« je pred volitvami dr. Korošec izrečno naglašal, da vrača vlada, v kateri sede klerikalci, Ljubljani njeno težko pričakovano in zaželjeno avtonomijo, in »Slovenec« je v poročilu o tem shodu razglašal, da je na njem »Ljubljana mogočno manifestirala za svojo avtonomijo«. In g. Fr. Terseglav, glavni urednik »Slovenca«, je na omenjenem shodu vzklikal: »Stran s partizanstvom iz avtonomnega občinskega zastopstva slovenske Ljubljane! Avtonomija ljubljanskega mesta je tolika, da je pred njo klonila celo vlada dvoglavega orla, da jo je moral upoštevati avstrijski režim, da je slovenski narod v svoji prestolici in njenem občinskem zastopstvu (ki je bil vedno napreden, cp. ured.) imel najmogočnejšega zaščitnika svojih narodnih pravic. Kdor je zastavil sekiro na to korenino našega narodnega, političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, mora dati zadoščenje, mora ta greh odkupiti in zanj nositi neminovno kazen!«

Ljubljana je odločno manifestirala za svojo avtonomijo. Dasi je bilo število volilnih upravičencev manjše, je bila udeležba volilcev večja pri občinskih volitvah kakor pri prejšnjih skupščinskih. Ljubljana je ob tej priliki pokazala, da obsoja tiste, ki so letos okrnili njeno finančno samoupravo s tem, da so jo z enostavno določbo v finančnem zakonu podredili kontroli finančnega ministra, in predvsem, da obsoja tiste, ki so celo leto vzdrževali na mestnem magistratu vladni komisarijat ter uvedli v občinski upravi pravo strankarsko diktaturo, ki ni upoštevala niti najbolj nesebičnih in pametnih nasvetov iz javnosti v korist občinske uprave, ki je to javno mnenje nalašč briskirala, da bi dokazala svojo moč pod zaščito kleroradikalnega režima.

Ljubljana je odločno manifestirala za svojo avtonomijo in od 10.432 volilnih udeležencev se je izreklo za kleroradikalno diktaturo na ljubljanskem mestnem magistratu le 4377 klerikalnih in radikalnih volilcev, proti pa 6055. Sam Napredni blok je dobil 4879 glasov, za 1015 več kakor pa klerikalna stranka.

Ogromna večina ljubljanskega prebivalstva se je izrekla proti kršiteljem avtonomije ljubljanskega mesta, komaj pa so volitve minule, so klerikalci pozabili na svoje »predvolilne fraze o potrebi obnovitve avtonomije ljubljanskega mesta ter zgolj zaradi tega, da podaljšajo življenje vladnemu komisarijatu in partizanski diktaturi na mestnem magistratu, vložili pritožbo proti občinskim volitvam.

Smešna je klerikalna trditev, da je bil volilni izid falzificiran, ko znaša večina Naprednega bloka za več kot tisoč glasov nad klerikalnimi glasovi, tembolj smešna, ker je bila večina predsednikov volilnih komisij pristašev kleroradikalnega režima, ker so klerikalci izreklamirali pred volitvami nad 500 volilcev in ker so imeli čuvarji klerikalnih skrinjic na razpolago točne sezname vseh umrlih in odsotnih volilcev.

Klerikalna pritožba nima drugega namena, kakor podaljšati komisarijat na mestnem magistratu z namenom, da bi bilo mogoče v tem času pokriti vse grehe kleroradikalnega režima pred volitvami s koprenopozabljenja. V tej svoji nameri se bodo klerikalci seveda hudo zmotili.

Dočim »Slovenec« o klerikalni pritožbi molči, poroča zagrebški »Obzor«, ki dobiva svoje informacije iz ljubljanskih radikalnih krogov, da se zdi, da bo veliki župan klerikalni pritožbi ugodil in volitve razveljavil. Občinske posle pa bi še nadalje do novih volitev vodil dosedanji vladni komisar s svojimi pomočniki, t. j. Pusti in Pirci. Ne trdimo, da bi kaj takega ne bilo mogoče. Pod kleroradikalnim režimom je vse mogoče, kar smo imeli doslej že dovolj prilike ugotavljati. Toda moti se klerikalna gospoda, ako meni, da bo s podaljšanjem komisarijata na ljubljanskem magistratu ob asistenci raznih Pustov in Pircev zboljšala svoj položaj in svoje šanse med ljubljanskimi volilci.

Nove volitve bi bile samo nov povod za še hitrejšo izpopolnitev organizacije napredne fronte v Ljubljani in bi prinesle Naprednemu bloku le sigurno absolutno večino v ljubljanskem občinskem svetu. Zato bi napredna Ljubljana nove volitve z veseljem sprejela, dasi se nam zdi, da bi pomenile nepotrebno zapravljanje občinskega denarja. V interesu ljubljanskih davkoplačevalcev zahtevamo, da se čim prej vrne Ljubljani avtonomija!

Pisane zgodbe iz naših krajev

Žalostna usoda ameriškega rojaka. — Svobodne volitve v južni Srbiji. — Grozna smrt pod vlakom. — Vihar na Jadranu.

Zidarski pomočnik Ivan Turina, rodom iz Suvrika pri Kraljevici, je pred par leti odšel iz svoje bedne domovine s trebuhom za kruhom. Doma je pustil ženo in dvoje nedoraslih otrok, sam pa se je z zadnjimi sredstvi napotil v obljubljeno deželo — Ameriko. Imel je srečo in je kmalu dobil delo. Zaslužek je bil razmeroma dober, dasi je kmalu uvidel, da bi pri enako napornem delu tudi doma lahko lepo zaslužil. Redno je pošiljal svoji rodbini svoje prihranke, tako da so lahko skromno živeli. Upal je, da si sčasoma prihrani toliko, da bo lahko prepeljal v Ameriko tudi svojo družino in si tam ustanovil nov dom. Toda kruta usoda je prekrižala vse njegove račune.

Pred tedni je Turina nenadoma zbolel. Skromni prihranki so mu kmalu pošli in ostal je brez vsakih sredstev. Strah pred bodočnostjo in skrb za družino sta ga tako prevzela, da se mu je omračil um. Začel je besneti in je imel često take napade, da je bil za vso okolico nevaren. Ameriške oblasti so ga zato kratkomalo odposlale nazaj v domovino. Te dni je dospel v Zagreb, kjer se je nastanil v hotelu »Velebit«. Rano zjutraj je nenadoma vstal, skočil k oknu, ga na stežaj odprl in hotel skočiti iz drugega nadstropja na cesto. Sostanovalci so še v zadnjem hipu preprečili njegovo nakano ter obvestili o dogodku policijo. Nesrečneža so prepeljali na policijsko direkcijo, kjer je zdravnik ugotovil, da se mu je omračil um. Poizvedbe so dognale, da je brez vsakih sredstev. Najprej so ga skušali spraviti v bolnico na opazovanje, da bi ga pozneje eventuelno oddali v umobolnico, toda v bolnici zanj niso imeli prostora. Tako so ga morali v žalostnem stanju v varnem spremstvu prepeljati na njegov dom, kjer ga je čakala nesrečna žena z otroci. Mesto zdravega krepkega in veselega moža in očeta, kakršen je odšel pred leti v svet, se je vrnil na rodno grudo strt, onemogel in kar je najhujše, duševno popolnoma zmeden. O, Amerika, koliko naših zdravih ljudi si že ugonobila . . .

★

V verifikacijskem odboru se je baš te dni vršila živahna razprava o volilni svobodi, ki je vladala ob priliki zadnjih skupščinsk. volitev. Poedini opozicijonalni govorniki so navedli za naše pojme naravnost gorostasne stvari, ki se nam zde skoraj nemogoče. Baš te dni pa so se vršile v bihačkem okrožju ponovne volitve radi številnih zlorab, ki so jih izvršili razni vukičevičevski priganjači. Med drugimi so se vršile ponovne volitve tudi v selu Bugojno. Tam je bil predsednik volišča upravitelj meščanske šole Milan Radumilo. Ker so bili volilni rezultati za njega in njegovega kandidata nepovoljni, je kratkomalo uničil vse volilne spiske in jih nanovo sestavil po svoje. Seveda so se čuvarji skrinjic proti takemu samovoljnemu postopanju pritožili in glavni volilni odbor je moral volitve razveljaviti. Najznačilnejše pa je, da je bil Radumilo tudi pri ponovnih volitvah imenovan za predsednika volišča. Ker si tokrat ni upal več ponarediti volilnih zapisnikov, se je poslužil drugih metod. Za volitve si je »naročil« pri velikem županu kar 70 orožnikov. Da bi imel bolj »proste roke«, je dal pred pričetkom glasovanja po orožnikih aretirati in zapreti vse nasprotne čuvarje skrinjic, šele nato pa je pričelo »glasovanje«. Kako je izpadlo, si lahko mislimo. Razume se, da so se neradikalne stranke proti taki »volilni svobodi« pritožile in končno se je vendar le moralo zganiti tudi sodišče, ki je včeraj odredilo aretacijo dičnega predsednika volišča, ki bo tako postal žrtev metod, ki se jih je posluževal radikalski del vlade pri volitvah v Južni Srbiji.

★

Potniki osebnega vlaka Subotica—Beograd so doživeli včeraj grozen prizor. Vlak je nekje med postajama Bešku in Indijo povozil neko žensko in jo vleke s seboj do Indije, kjer so šele nesrečo opazili in razmesarjeno truplo potegnili izpod vagona. Truplo je bilo povsem golo in doslej še niso ugotovili, ali se je pripetil zločin ali nesreča, ali je ženska padla iz vlaka, ali pa je hodila ob progi in jo je pograbil prihajajoči vlak. Vlak je imel zaradi te nesreče v Indiji 20 minut zamude. Od obleke ponesrečenke so našli samo dve krpi cenejšega blaga, iz česar sklepajo, da je bila ponesrečenka kaka kmetica ali pa služkinja.

★

Pretekle dni se je na gornjem Jadranu pojavila prva burja ter je morje postalo zelo viharno. Kolikor se je moglo doslej dognati, je postala žrtev viharja neka jadrnica na potu iz Sušaka v Baško. Natovorjena je bila s 3 do 4 vagoni moke, riža, pohištva itd. Burja je zagnala adrnico pred Senjom na otok Prvič, kjer se je razbila. Mornarji so se rešili, gmotna škoda pa je precejšnja, ker nista bila niti ladja niti blago zavarovana. Na italijanski strani je bilo v pristaniških mestih istotako več nesreč, kolikor je doslej znano. V mestih Monapeli in Bari je utonilo več oseb in se je potopilo večje število ladij.

Prosveta

Gounod: „Faust"

Ljubljanska opera sezona se je začela v nedeljo 9. t. m. s starim, včasih tudi pri nas zelo priljubljenim «Faustom». Rajši bi imel za otvoritveno predstavo noviteto z opernim direktorjem za dirigentskim pultom ali vsaj «Fidelia», ki je bil z g. Polićem vzorna, naravnost reprezentativno odlična predstava. Toda hoteli so menda predstaviti go. Davidovo v drugi operni partiji, s katero naj bi se kvalificirala za našo prvo sopranistko, in predvsem pokazati pomnoženi ter z dvema izvrstnima solistoma izboljšani balet.

Naša publika doslej ni izražala zanimanja za plesno umetnost, in celo svetovno slavne plesalke so imele na svojih večerih obupno prazne hiše. Niti v nedeljo, ko sta prvič nastopila domača plesna umetnica Lidija Wisiakova in udomačeni Čehoslovak Vaclav Vlček, priznani iznajdljivi plesni mojster, ni bilo gledališče, zlasti v prvih parternih vrstah in po ložah, zasedeno tako, da bi lahko sodil o zanimanju našega občinstva. Toplo želim, da se publika zave, da je popolna opera možna ne le z izvrstnimi solisti, zbori in prvovrstnim orkestrom in da je balet za mnogo opernih umotvorov bistvena potrebnost.

Toda za vse opere so vendarle glavna zahteva pevci in glasbeniki. Šele kadar imamo te, smemo misliti na balet in izbirati opere, za katere je balet potreben.

Danes nimamo še dveh sopranistk za prve partije, dveh vrednih naslednic Žaludove in Lovšetove, nimamo opernega režiserja, niti kompletnega orkestra. Gosp. Davidova je pela doslej Violetto in Margareto; očividno ima odrsko rutino, toda pomlad je njenemu glasu odcvela, lesk je obledel, le v fortnih višinah še prijetno zazveni, vse v vsem pa njene kreacije ne ogrevajo. Ker niti njena igra ni več kakor šablona in se ne odlikuje s temperamentom, želim da se poizkuša vendarle pridobiti privlačivejšo primadono.

Gosp. Banovec je pevec zelo lepega glasu in simpatičnega podajanja, a v Faustu še docela lirski, skoraj brez sledu dramatičnosti, brez strasti in ognja. Da so kletev v prologu ne poje kot sladko pesem, da se zapeljivec ne boji ženske, da zmagovalec ne stremi neprestano v tla, čuti celo vsak laik. G. Banovec ima vsa sredstva, da sledi Rijavcu; toda brez psihološkega poglobljenja v pevski part in brez primerne igre ne bo mogel za njim.

G. Rumpelj je basist bogatega materijala in pevec velike muzikalnosti. Rutiner je, ki zmaguje vse svoje partije z nonšalanso, ki pa je često učinku kvarna. Mefisto je večno nemirni duh negacije in zlobe, blesteč, eleganten šarmer zunanje, a teman in strašen notranje. Rumpelj pa kot Mefisto rad komodno seda, se kreta kakor filistrski dobričina ter je brez satanizma. Pretesna svetla obleka je bila še posebej nepravilna.

G. Holodkov kot Valentin je bil med vsemi solisti najbolj zmagovit, glasovno sijajen, v igri pa malce pretiran. Zlasti umiranje se mu je obneslo preveč teatralski. Visoko cenim tega pevca krasnega materijala, ki pri publiki izzivlja spontanske izraze navdušenja. Vendar mu priporočam moderniziranje v izrabljanju glasilk, zatiranje patetičnosti v dikciji ter šablonskega junaškega poziranja.

Ga. Poliéeva kot Siebel in g. Šubelj kot Wagner sta zadovoljevala. Izvrsten je bil zbor; zlasti moški so se odlikovali. Takisto je bil orkester dovršen. V splošnem pa bi si želel marsikje hitrejših, odločnejših tempov, več poleta in žara. — Predstava se je zavlekla preko pol ure.

G. Vlček je balet nanovo prav dobro vzbežbal ter se odlikoval v Valpurgini noči kot solist in v družbi z gdč. Wisiakovo. Središče interesa pa je bila Wisiakova, ki je dokazala, da se je v Parizu resnično razvila v prvovrstno plesalko. Nadejamo se lahko, da nam nudi tekom sezone še več tako srečnih nastopov, kakršen je bil v «Faustu». *F. G.*

Rež. Rogoz gost Narodnega divadla v Pragi

Te dni je g. Rogoz gostoval v vlogi Hamleta na odru Narodnega divadla (Stanovsko gledališče). Dosegel je pri publiki neobičajno lep sprejem in velik umetniški uspeh. Povabljen je, da gostuje iznova, kar dokazuje, da je ostavil g. Rogoz vtisk, kakršnega smo po njegovi Hamletovi kreaciji na našem odru upravičeno pričakovali. Dramaturg in ravnatelj največje, najuglednejše čehoslovaške umetniške scene, pisatelj dr. Hilar je poslal našemu Rogozu sledeče laskavo pismo: Spoštovani gospod! Zahvaljujem se Vam za ljubeznivost včerajšnjega nastopa v Shakespearjevi igri »Hamlet« in s katerim ste zelo plastično reprezentovali krasni nivo igralske zrelosti jugoslovenske igralske generacije naših let. Vaša kreacija je bila polna umetniškega obvladovanja, notranjega ravnotežja in čustvene harmonije. Vse te lastnosti so napravile name globok vtisk in mi priredile užitek. Dovolite, da Vam na spomin tega večera poklonim svojo sliko. Pozdravite vso gospodo Vaše drame in kadar boste imeli priliko, izrazite moje občudovanje vrli tvornosti mojega vrstnika iz mlajših let, gospoda direktorja Govelle.

Sem Vaš **Dr. K. H. Hilar.**

V Pragi, 7. 10. 1927.

Premijera Wildejevega »Idealnega soproga«. Ponovno opozarjamo na premijero te duhovite in napete Wildejeve igre v štirih dejanjih. Kakor nam Wilde v »Pahljači lady Windermere« slika nesrečno žensko ji v tej igri problem obrnil. Tu vidimo nesrečnega moža. Režijo vodi g. Milan Skrbinšek. Poleg gg. Levarja, Rogoza, Pečka, Kralja, Drenovca, Pluta in Juvanove, Medvedove, Balatkove, Debeljakove nastopa v tej igri ves moški in ženski ansambel. Damske toalete so izvršile tvrdke Kunc, Mestni trg in Jerman—Lončar. Predstava je za premierski abonma.

Pri današnji operni predstavi »Traviata« poje glavno vlogo Violette ga. Davidova-Slatin in ne ga. Danilova kar je brez dvoma zagrešil tiskarski škrat. V toliko popravljamo svojo verajšnjo notico. Predstava se vrši za abonente reda A. Začetek ob ½20. uri.

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon. Vsebina 9. in 10. zvezka. Glasbeni del (16 strani): Slovenske narodne pesmi: M. Hubad »Gor čez jezero«, dr. A. Schwab: »Tri prleške narodne«, L. Zepič »Oj, dobro jutro mamica«, C. Pregelj »Ena ptička priletela«, J. Pavčič »Narodn napitnica«, Z. Prelovec »Ena tička priletela«, E. Idamič »Preizkušena zvestoba.« (Mešani zbori.) Književna priloga 10 strani: Pesmi † Srečka Kosovela, Vlad. Kapusa, G. Strniše in D. Gorinška. A. Dobronić: Reakcija i depresija u našem muzičkom životu. E. Adamič: Slovenske narodne pesmi (pripombe k današnji glasbeni prilogi »Zborov«. D.r A. Schwab: Vigred se povrne — nagrobnica? — Naši skladatelji. Pevska društva. Nove skladbe in izdaje. Glasbeni listi. Operna in koncertna kronika. Razno. Listnica uredništva in uprave. — Letna naročnina na »Zbore« le 40 Din. Podpirajte jih! — Naročniki dobe to številko koncem tedna. Kdor ni poravnal naročnine, je ne prejme več!

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 11. oktobra 1927; katoličani: Nikaz; pravoslavni: 28. septembra Hariton.

Jutri: Sreda, 12. oktobra 1927; katoličani: Maksin; pravoslavni 29. septembra Kir.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Rivali oceana«.
Kino Dvor: »Morska sužnja.«

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta 1, Hočevar, Spodnja Šiška.

★

Solnce zaide danes ob 17.24, vzide jutri ob 6.11 in zaide ob 17.22.

★

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes so na vrsti naročniki serij S in Š.

Sport

Se nekatere nedeljske nogometne tekme.

Maribor: Prvenstvo: Rapid—Svoboda 5:0 (1:0); Ptuj—Merkur 2:1(1:1).

Beljak: Maribor—Villacher S. V. 2:2 (2:0). Maribor je bil tehnično boljše moštvo in rezultat ne odgovarja poteku igre. Beljakovčani so izjenačili z dvema enajstmetrovkama.

— **Motociklistične dirke v Zagrebu.** V nedeljo so se vršile na dirkališču v Zagrebu motociklistične dirke, na katerih se je končnoveljavno odločilo prvenstvo Jugoslavije. Zmagovalec je bil znani favorit Štrban (B. S. A.). Rezultati v posamnih kategorijah so bili: motorji 175 ccm (6 krogov, 800 m): 1. Jungfleisch (Moneta Goyon); 250 ccm (8 krogov) Pavlija (Diamant) v 1:8.4; 350 ccm (10 krogov): 1. Fütterer (Harley Davidson) v 6.45; 500 ccm (15 krogov) Štrban na BSA v 9:31 4. Motorji s priklopnim vozom do 600 ccm (8 krogov): 1. Stuzzi na ASS v 6:00.

— **Najboljši tenis igrači na svetu.** Wallis Myers, znana avtoriteta na teniškem polju, je sestavil nastopno listo najboljših tenis igračev na svetu: **Dame:** 1. Hellen Wills (Amerika); 2. Lili d' Alvarez (Španija), 3. Miss Ryan (Amer.), . Mrs. Malory (Amer.), 5. Mrs. Goldfree (Anglija), 6. Miss Nuthall (Anglija), 7. Miss Heine (Južna Afrika); 8. Miss Fry (Holandska), 9. Kea Bouman (Holandska) in Miss Chapin (Amerika). **Gospodje:** 1. Lacoste (Francija), 2. Tilden (Amerika), 3. Cochet (Francija), 4. Borotra (Francija), 5. Alonso (Španija), 6. Hanter (Amerika), 7. Lott (Amerika), 8. Hennesey (Amerika), 9. Brugnon (Francija), 10. Jan Koželuh (Češkoslovaška). Kakor je torej videti, dominirajo v damah Američanih, pri gospodih pa Francozi.

— *Tekme za državno prvenstvo v sezoni 1927/1928.* Na nedeljski glavni skupščini je bil sprejet predlog, da se v sezoni 1927/28 odigrajo tekme po cup sistemu. V prvem kvalifikacijskem kolu se srečajo: I. Sarajevo—Ljubljana v Ljubljani, revanža v Sarajevu. II. Zagreb II. — Subotica v Zagrebu in Subotici. III. Beograd II. — Osijek v Beogradu in Osijeku.

V pomoč vojnim žrtvam

Zanimanje in skrb za naše invalide, vdove in sirote vedno bolj pojema, kolikor bolj se oddaljujemo od svetovne vojne.

Vprašanje vojnih žrtev odvisi veliko od javnosti, ker sama državna skrb ne more biti zadostna. Veliko je zagrešenega nad to bedno rajo po krivdi javne brezbrižnosti.

Invalid nima kruha, nima zaslužka, ne eksistence. Enako tare beda in skrb matere vojne vdove z nedoraslo deco. Vrste bridko decimira smrt.

V obupnem položaju si pomagajo vojne žrtve same; vodilo socijalno borbo in svoje lastne akcije v gmotno pomoč najbednejšim. Njihov zaščitnik — lastno udruženje — si prizadeva za vsakovrstne akcije v ta namen.

O priliki žalnega dne, ko se spominjamo svojih mrtvih tovarišev, padlih in umrlih, hočemo letos napraviti v Ljubljani cvetlični dan. Iz njegovih dohodkov hočemo pomagati najbednejšim članom in članicam. Stopili bomo na ljubljanske ulice in pričakujemo odziva občinstva za naš plemeniti namen. Vsak najmanjši odkup za cvetlico bo koristil resničnim revežem. Kdor se bo hotel plemenito izkazati, naj blagovoli kupiti odkupni znak, kateri se že sedaj prodajajo po ljubljanskih trafikah, na cvetlični dan pa pri nabiralcih.

Pomagajte vojnim žrtvam.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

Jean de la Hyre: 32

500

Roman.

Faulton se je ozrl ter opazil na steni več napisnih tablic s številkami. Avtomatična plošča se je pomikala na levo ter ga nesla mimo hodnikov 24 in 26. Pri hodniku 28 je prestopil na drugo ploščo. Mimo je švignilo devet vrat. Pred devetimi je stopil s plošče in obstal na nepremični cementni terasi. Vrata so se odprla in Faulton je stopil v veliko sobo, polno klopi in miz. Klopi so bile prazne. Izza mize je vstal mož in je vprašujoče pogledal neznanca. Faulton je ponovil, kar je dejal stražarju na terasi.

— Ali veste, kaj vas čaka? . . .

— Vem, — ga je prekinil Američan.

— Dobro!

— Redar je potegnil za ročaj na mizi, rekoč:

— Po nujnih opravkih h generalu Enonu. Povejte počasi in razločno vaše ime, naslov in poklic.

— Eduardo Fultoni, privatni detektiv rodom iz Milana, prispel iz Padove, nastanjen v Centralnem hotelu v Parizu.

Čez hip je nekdo energično pozvonil.

— Vstopite! — je dejal redar in pokazal na vrata, ki so se odprla na nasprotni strani sobe.

Pogumno je prestopil Faulton prag in vrata so se avtomatično zaprla za njim.

Soba je bila velika in svetla. Solnce je sijalo skozi ogromno okno. Sredi sobe, med naslonjači je stala velika miza, polna električnih gumbov, ročajev in zvoncev.

Za mizo je sedel sivolas, kratko ostrižen mož zelenih srepih oči in tenkih bledih ustnic. Z roko je general Enone pokazal na naslonjač za mizo.

— Govorite, poslušam vas.

— Dobro.

Faulton je malo pomislil in začel pripovedovati.

— General, danes je minilo tisoč tristo štiri leta, pet mesecev in štirinajst dni, od kar se je v zračnih kupolah posušilo petsto ljudi. Pred štirimi dnevi so prispeli štirje izmed teh ljudi v Pariz. Tudi jaz spadam med nje.

Faulton je mislil, da se mu bo general zakrohotal v obraz ali pa da bo strmel od presenečenja. Toda policijski prefekt je ostal povsem miren. Pogledal je čudnega gosta, rekoč:

— Omenili ste zračne kupole. Ta izraz že davno ni več v rabi. Sicer pa spada to v znanost. Na znanstvenem polju je pa vse mogoče. Nadaljujte.

Faulton je bil prvi hip v zadregi, a si je takoj opomogel.

— Ker verjamete, da spadam med one, ki so prišli v novi svet iz 20. stoletja, bo moja naloga znatno lažja. Dovolite, da vam povem vse po vrsti.

Kratko in jasno je Faulton pojasnil policijskemu prefektu Neznančev načrt in izdal tudi njegovo pravo ime. Izdal je imena vseh svojih tovarišev na potovanju v večnost. Pozabil ni omeniti ničesar, kar je videl v trdnjavi sv. Jurija od dneva, ko se je seznanil s kapitanom v Angliji in do trenutka, ko je poletel iz gradu Mont-Guchet v Pariz.

Faulton je končal svoje pripovedovanje in čakal, kaj poreče general. General je ves čas molčal. Nekaj časa sta se molče gledala.

Slednjič je policijski prefekt flegmatično vprašal:

— Kakšen namen imate pri tem, gospod?

To odkrito vprašanje je spravilo Faultona v zadrego. Odgovor je imel že davno pripravljen.

— Moj namen je izdati vam bivše ljudi in Neznanca samega.

— Proti kakšni nagradi? — je vprašal general Enone.

— Za nagrado hočem Leticijo de Clève.

— Da, iz vašega pripovedovanja sem posnel, da ljubite to žensko, edino žensko med bivšimi ljudmi. Želite torej, da postane tako rekoč vaša last in da bi vas tovariši v ljubezni ne motili. Že dobro. Predlagate nam kupčijo. Vem, da je vam mnogo ležeče na tem, kdo bo objemal Leticijo. Nasprotno pa ne vem, kakšen pomen naj bi imeli za nas bivši ljudje.

Pojmi o nravstvenosti in časti so se pri novih ljudeh očividno bistveno izpremenili. Toda iskrenost, s katero je govoril general o kupčiji, je bila Američanu všeč.

— Generel, vi ne vidite koristi od te kupčije zato, ker ne pomislite, da Neznanec nima namena izprehajati se mirno po novem svetu in izučevati nove običaje. V Neznančevi glavi se porajajo drzni načrti. On bi rad osrečil človeštvo, toda srečo razume drugače kakor sodobna človeška družba.

— He! Kaj pa more storiti s peščico ljudi?

Faulton je zmajal z glavo.

— Vem, odnosno domnevam, da je sodobno človeštvo dobro oboroženo proti bivšim ljudem. In prav nič ne dvomim, da boste lahko — ukrotili Neznanca, ako mu pridete do živega. Vendar vas pa čakajo velike ovire, ako ne sklenete z menoj kupčije. Saj ne veste, kje je trdnjava sv. Jurija. Saj ne veste, v kaki obliki se vtihotapijo bivši ljudje v novo družbo in kako boda skušali uresničiti svoje načrte. Ni dvoma, da bo zmaga slednjič na vaši strani. Toda čaka vas dolga in kruta borba. Sicer je pa še vprašanje, da-li se vam posreči iztrebiti zlo, ako uničite samo Neznanca in njegove ljudi. Saj lahko pred poginom poseje v novi družbi seme idej, ki obrode bogate sadove in ti sadovi vam bodo delali hude preglavice. Revolucijonarne ideje so najnevarnejše orožje.

— Dovolj, gospod, — ga je prekinil general — saj ni treba premlevati misli, ki je itak dovolj jasna. Strinjam se z vami. Kuj železo, dokler je vroče in ne čakaj, da se ohladi. Sprejemam vaš predlog. Izvolite mi pojasniti vse pogoje.

Faulton ni pričakoval tako srečnega izida. Njegova radost je bila tako velika, da je zardel. Sapo mu je zaprlo in le s težavo je spravil iz sebe:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. oktobra 1927.

— **Z dvora.** Generalštabni polkovnik R. Dimitrijević je imenovan za maršala kraljevskega dvora. Polkovnik Dimitrijević je svoječasno služboval v Ljubljani, kjer si je pridobil splošne simpatije.

— **Avstrijsko poslaništvo in pogreb generala Kovačevića.** Kakor poročajo beograjski listi, so nekatera poslaništva, tako tudi avstrijsko poslaništvo v Beogradu, razobesili svoje državne zastave na pol droga, povodom svečanega pogreba od bolgarskih komitov umorjenega generala in nacijonalnega borca Mihajla Kovačevića v znak sožalja. Italijansko poslaništvo zastave ni izobesilo.

— **Predstavniki Narodne obrane pri prosvetnem ministru.** Člani mestnega odbora Narodne odbrane v Beogradu so posetili prosvetnega ministra dr. Kosto Kumanudija ter mu izročili obširno spomenico, ki obravnava vprašanje vzgoje mladine v narodnem in državnem duhu. Spomenica tudi navaja predloge, kako dvigniti moralni nivo šolske mladine.

— **Prenos poslov na oblastne odbore.** Finančno ministrstvo sestavlja izčrpen elaborat glede prenosa poslov na oblastne skupščine odnosno oblastne odbore. Finančni minister odobri ta elaborat v najkrajšem času, na kar bo izdal posebno uredbo, s katero bo urejeno vprašanje prenosa poslov na oblasti in hkratu začrtane linije kompetence oblasti.

— **Protirimsko gibanje med banatskimi Nemci.** Med banatskimi Nemci, ki pripadajo rimokatoliški verojzpovedi, se je zadnji čas pričelo močno protirimsko gibanje. V nekaterih krajih so prebivalci kar kompaktno prestopili v protestantizem. Katoliški duhovniki napenjajo vse sile, da bi to gibanje omejili. Zaman. Katoliški duhovniki so postali zelo netolerantni in napram svojim vernikom naravnost brezobzirni. To je katoljške Nemce razburilo in začeli so obračati katolicizmu hrbet. Pred dnevi je n. pr. celo selo Gudurica pri Vršcu prestopilo k protestantom. Med nekim katoliškim duhovnikom in Nemcem Titzem je prišlo do konflikta, ki je bil prenešen tudi v nemški tisk, v lokalni list Gebiergsbote«. Duhovnik se je čutil radi nekega članka prizadetega ter je vložil tožbo. Tiskovni proces se je zelo zavlekel. Bilo je zaslišanih nad 60 prič. Duhovnik se je zagovarjal, da je delal med verniki v duhu svetega pisma. Končno je bil Titz obsojen na pet dni zapora in v plačilo ogromnih sodnih stroškov.

— **Izpremememba pravil lokalnih železnic.** Delniški družbi »Lokalna železnica Ljubljana - Vrhnika« in »Lokalna železnica Kranj-Tržič« sta prenesli svoj sedež z Dunaja v Ljubljano in veliki župan ljubljanske oblasti je bil od trgovinskega ministrstva pooblaščen, da potrdi izpremenjena pravila obeh družb.

— **Iz zdravniške službe.** V imenik Zdravniške zbornice za Slovenijo je vpisan zobozdravnik v Ljubljani dr. Mirko Kambič.

— **Razpust društva.** »Društvo lastnikov hotelskih in zdraviliških naprav v radovljiškem političnem okraju« s sedežem na Bledu je razpuščeno, ker že več let ne deluje in nima pogojev za pravni obstoj.

— **Razpisana sodna služba.** Pri višjem dež. sodišču v Ljubljani se odda svetniško mesto. Prošnje je treba vložiti do 26. t. m.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve dninar v Radegundi Janez Sedovšek, žagar Martin Vovolvšek, pristojen v občino Bočno in Anton Klun, stanujoč v Senovem. Vsi trije so odšli med svetovno vojno k vojakom, pa se niso več vrnili.

Koncertna turneja pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani. Pevski zbor zbor Glasbene Matice v Ljubljani priredi sredi meseca marca 1928 koncertno turnejo na Češkoslovaško in koncertira v sledečih mestih: Praga, Plzen, Budjevice, Brno, Olomuc, Bratislava in slednjič tudi na Dunaju. Odbor Glasbene Matice in odbor pevskega zbora vršita že vse tozadevne predpriprave in te dni odide zastopnik odbora na Češkoslovaško v svrho podrobnih predpriprav in aranžiranja koncertov samih. Pri teh koncertih nastopi celotni Matični mešani in moški zbor pod vodstvom ravnatelja Hubada in izvaja najboljši slovenski vokalni program. Ker je to prvi nastop Glasbene Matice v bratski Češkoslovaški, smo prepričani, da bo naša javnost najtopleje pozdravila namero Matičarjev ter spremljala vse predpriprave z največjimi simpatijami. Natančni načrt koncerta se objavi ko bo v celoti izdelan.

— **Živalske kožne bolezni v ljubljanski oblasti.** Od 26. septembra do 2. oktobra je bilo v ljubljanski oblasti 15 slučajev svinjske kuge, 14 svinjske rdečice in 1 stekline.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št. 104 z dne 10. tm. objavlja pravilnik o praktičnem stažu po absolviranih medicinskih študijah.

Vajeniške preizkušnje pri Zadrugi tesarskih mojstrov za ljubljansko oblast se bodo vršile v pondeljek in torek, dne 24. in 25. tm. vsakokrat ob 8. uri zjutraj. Vajenci, ki so učno dobo dokončali, naj vložé prošnje za pripustitev k preikušnji najkasneje do 17. tm. zadružnem načelstvu. Prošnji je priloziti tudi spričevalo obrtne nadaljevalne ali tej enake šole. Na kasnejše prijave se bo možno ozirati šele v pomladanskem terminu.

— **Hercegovinska oblastna skupščina.** Koncem tega tedna se v Mostaru sestane hercegovinska oblastna skupščina, ki bo razpravljala o prehrani siromašnega hercegovinskega prebivalstva čez zimo. Mnogim krajem preti na zimo lakota in pomanjkanje.

— **Smrt zavoljo degradacije.** V Osijeku se je v nedeljo ustrelil 74-letni Adam Soman, ki je bil nastavljen kot nočni čuvaj pri Našički žagi. Truplo so našli na tehtnici podjetja. Samomor je izvršil, ker je bil degradiran na tehtničarja, dasi je bil prej nadzornik nad vsem lesnim skladiščem podjetja.

Kravate, naramnice, ovratnike, žepne robce, ženske in moške nogavice najfinejše kvalitete po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3. 107-n

Iz Ljubljane

—lj **Volitev ljubljanskega župana.** Vladni komisar občine ljubljanske je postal zadnje dneve zelo ekspeditiven. Včeraj od klerikalcev vloženo pritožbo proti občinskim volitvam je baje predložil že danes velikemu županu, kjer jo po njegovi izjavi dobe interesirani volilci v vpogled. Včerajšnja vest o pritožbi je med ljubljanskim prebivalstvom vzbudila splošno pozornost in najrazličnejše komentarje. Klerikalci si skušajo na vse načine priboriti še nadaljni vpliv na magistratu. Ker je sedaj veliki župan na enomesečnem dopustu, ne bo pritožba po mnenju poznavalcev razmer na velikem županstvu rešena v dveh mesecih. Na ta način skušajo klerikalci tudi ovirati poslovanje novega občinskega sveta, ker mu pripravljajo težkoče za sestavo rednega proračuna za prihodnje leto.

—lj **Sprejemi v magistratno službo.** Danes so nekateri uradniki in mestni uslužbenci, ki so bili zadnji čas sprejeti v magistratno službo, položili pred vladnim komisarjem službeno prisego.

Ivan Kubelik izvaja na svojem petkovem koncertu kot I. točko sporeda lastno skladbo vijolinski koncert št 4 v b-duru. To delo je napisal slavni virtuoz za časa svetovne vojne, a v Ljubljani, ga sploh prvokrat javno izvaja. Delo se odlikuje po svoji veliki umetniški vrednosti ter daje umetniku vso priliko, da se posebno v tehničnem pogledu kar najpopolnejše izkaže. Poleg tega igra Kubelik še skladbe Bacha, Beethovna, Saint Saensa in Paganinija. Začetek točno ob 20 uri v Unionski dvorani, 14. tm. Predprodaja v Matični knjigarni.

—lj **Obrtno - nadaljevalna šola za umetno in oblačilno obrt** prične z rednim poukom danes, **11. oktobra** ob 2. uri popoldne **na šoli na Prulah.**

—lj **Československá obec v Lubiani.** — **Knihovna otevřena každé středy od 7—8,** a nedele od 11—12 v Národním dome, počínaje dneškem. 761-n

—lj **Svengali v Ljubljani.** — V sredo 12. tm. in četrtek 13. tm. priredi v veliki dvorani hotela Unlona dva senzacionalna večera. Svengali je bil zadnjič v Ljubljani pred 5 leti, med tem časom pa je prepotoval skoraj celo Evropo. Letos je nastopil na Bledu v Kazini pred internacijonalno publiko z velikm uspehom. V Ljubljani bo proizvajal najnovejše probleme moderne sugestije ter demonstriral telepatijo (prenos misli) in eksperimentiral z raznimi živalmi, katerim bo sugeriral. Zanimanje med ljubljansko publiko je splošno, ter bomo imeli dva zelo poučna in zanimiva večera. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. 762n

—lj **Staršinam Jadrana.** V četrtek, dne 13. tm., se bo vršil družabni sestanek »Starešinske zveze JNAD Jadrana« in obenem poslovilni večer odbornika inž. Jana Kotluška. Zbirališče točno ob 20. uri v Jadranu, Tomanova 3. Vse tovariše, tudi one izven Ljubljane, vljudno vabimo, da se sestanka sigurno udeleže. — Odbor.

—lj **Tiskarski škrat** je preobračal zopet enkrat kozolce po naši včerajšnji številki: v oceni »Ukročene trmoglavke« je zmedel odstavke kakor paglavec, ki se igra z dominami; go. Davidovo je izpremenil v go. Danilovo, ki je tako naenkrat postala operna pevka, ki poje koloraturno Violetto, v poročilu o manifestaciji sloven. žena je izpremenil gospo Ajdiškovo v gdč. Angelo Vodetovo itd.

—lj **Veliko izbero volnenih jopic najnovejših bluz, perila, kravat itd. priporoča tvrdka Ign. Žargi, pri nizki ceni. Ljubljana, sv. Petra cesta.** 118-n

—lj **Male tatvine.** Veliki tatovi mirujejo, a agilnejši so postali mali uzmoviči. Posestnikovemu sinu v Črni vasi Josipu Škrabi je v soboto zvečer iz nezaklenjenega stanovanja, ko so bili vsi domači zaposleni na dvorišču, izmaknil star postopač, ki je nosil culo na rami, 150 Din vredne, še čisto nove čevlje., — Mesarju na Viču Janezu Z. je njegov pomočnik izmaknil več predmetov v vrednosti 100 Din. Mesar ga je prijavil policiji. A tudi pomočnik je njega prijavil radi lahke telesne poškodbe.

—lj **Najdeno kolo.** V Gradišču stanujoči mizarski pomočnik Karel Kavčič je včeraj pripeljal na stražnico kolo znamke »Waffenrad« ter priponnil, da je bilo kolo v nedeljo popoldne ves čas prislonjeno k hiši št. 4 v Gradišču. Ker ni prišel nikdo ponj, je kolo čez noč shranil. Ni izključeno, da je bilo kolo kje ukradeno, a ga tat ni mogel prodati, žato ga je pustil v Gradišču.

—lj **Nezgoda v Mostah.** Posestnikov sin Jakob Novak v Mostah je snoči okoli 19. vozil po slabi Selski cesti težko obložen voz sena. Sam je sedel vrh sena. Naenkrat se je voz prevrnil in Novak je tako nesrečno padel pod voz, da je nezavesten obležal. Na pomoč pozvani zdravnik dr. Milan Perko je odredil, da so Novaka z domačim vozom prepeljali v javno bolnico. Dobil je notranje poškodbe.

—lj **Vreme.** Snoči ob 20. je kazal barometer 774.9, termometer + 5.6° C, danes ob 7. zjutraj barometer 771, termometer + 3° C, opoldne barometer 769, termometer + 14° C. Najvišja temperatura je bila včeraj + 14° C. Jasno.

—lj **Drobiž policijske kronike.** Policija je pripela cigana Jovo radi splošnega suma in mlado Marijo, ker je prenočevala na glavnem kolodvoru. Prijavljeni sta dve manjši tatvini. Noč je bila zelo nemirna. Prijavljenih je kar 6 elegantnih veseljakov radi kaljenja nočnega miru, dalje dva pijanca radi pijanosti in nedostojnega vedenja. Neki motociklist je povozil zasebnico Ano Mrzlikarjevo. Neka starejša ženska je ovadena radi suma razpečavanja saharina. Vozniki odnosno kolesarji — 15 po številu — bodo policijsko kaznovani radi prestopkov cestnopolicijskega reda.

— **Sportni klub »Grafika«** priredi trgatev grozdja, v soboto, 15. t. m. ob pol 20. v prostorih hotela Lloyda. Petje ples., ameriški zapor, šaljiva pošta, komični nastopi. Sodeluje pevski odsek »Grafike.« Vstopnina prosta.

— lj **Krasni otroški plašči, oblekce in predpasniki. Krištofič—Bučar Stari trg.**

—lj **Razstava in zaloga pletilnih strojev** vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Židovska ulica 5. Fr. Kos.

u— **Kopališče Tabor pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19., ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice**

Iz Celja

—c **Pomen carinarnice za Celje.** V celjskih trgovskih krogih je odlok ministrstva, da se ukine carinska ekspozitura, povzročil veliko ogorčenje. Kako potrebna je bila carinarnica, nam kaže dejstvo, da je promet v septembru znašal 850 vagonov, in sicer 550 vagonov za uvoz in 300 vagonov za izvoz. Celje samo predstavlja močen gospodarski center z dobro razvito industrijo, trgovino in obrtjo. Potreba po ustanovitvi carinarnice se je pokazala že koj po prevratu. Da bi šli državi na roko, so podjetni celjski trgovci ustanovili družbo, ki je zgradila za carinarnico poslovne prostore in skladišča. Sklenila se je z državo tudi pogodba, po kateri bi poslopje pod nekimi pogoji pripadlo po 20. letih državi brezplačno. Pogodbo je podpisal tedanji finančni minister Kumanudi. V stavbo je bilo investiranih približno 2 milijona dinarjev. Ne glede na pogodbo, ki državo moralno veže, in ne glede na potrebo in rentabilnost celjske carinarnice, so carinarnico v Celju ukinili. Taki ukrepi ne predstavljajo štedenja, kajti škoda, ki jo bodo utrpeli celjski trgovci, bo večja, kakor vsota, katero bo s tem baje prištedila država.

—c **Celjsko stanovanjsko sodišče** razpisuje zopet nekaj prostih stanovanj. Upravičeni prosilci se naj zglasijo v določenem roku v pisarni stanovanjskega sodišča.

—c **Cerkvica sv. Maksimilijana** je sedaj čedno prenovljena. Blagoslovljena bo v sredo 12. tm., ob priliki patrocinija ob pol 8. uri zjutraj. Prenavlja se tudi kapela. Treba bo namestiti še novo ograjo ob cesti. Po tem prenovljenju je odpravljena nečedna slika, ki je dolga leta kvarila okolico ob Mariborski cesti.

Iz Maribora

—m **Da se ne prezre!** Glavno glasilo vseslovenske SLS niti z besedico ne omenja nedeljske glavne skupščine CMD v Mariboru. Pa menda niso ugotovitve, da paktiranje z Nemci in ustvarjanje renegatstva ni v skladu v slovenskim nacijonalnimi interesi, gospodom okrog »Jugoslovenske tiskarne« in s koroškega predmestja zaprle sape . . .

—m **Podružnica Hipotekarne banke v Mariboru.** Kakor se doznava, bo otvorila ljubljanska podružnica državne Hipotekarne banke v Mariboru svojo ekspozituro, koje delokrog bo obsegal teritorij mariborske oblasti. Za ekspozituro so že najeti prostori v Frančiškanski ulici. Gospodarski krogi, zlasti pa hišni posestniki in gradbeni interesenti bodo ta sklep gotovo pozdravili.

—m **Požig.** V noči od pondeljka na torek je izbruhnil pri posestniku in trgovcu Ogrincu v Limbušu pri Mariboru požar. Obstajala je nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosedna poslopja. Gasilcem iz Limbuša in Maribora pa se je posrečilo, da so požar še pravočasno omejili in tako preprečili sicer neizbežno katastrofo. Značilno je, da je dobil Ogrinc v nedeljo pismo, v katerem je bil požar napovedan. Tudi pred dvema letoma je na enak način izbruhnil požar. Orožništvo je pridno na delu, da izsledi neznane storilce.

—m **Prometne** nezgode so v zadnjem času na mariborskih ulicah na dnevnem redu. Zlasti pogosti so karamboli kolesarjev, motociklistov in avtomobilistov. Bilo bi zelo umestno, da bi policija temu pojavu posvetila več pažnje in z vso strogostjo postopala proti krivcem. Dejstvo je namreč, da je večino takih nezgod pripisovati brezobzirnemu divjanju kolesarjev in avtomobilistov. Uvedba kontrolnih številk tudi za kolesarje bi bila zelo priporočljiva, ker bi se lažje dalo ugotoviti identiteto neprevidnežev.

Novice iz Splita

Split, 9. oktobra.

Bora. Že dva dni ima Split in severna Dalmacija močno boro. Ohladila je podnebje do dobra in z njo je tudi konec toplih dni. Morje je nemirno in viharno. Danes so zakasneli štirje parniki, izostala sta tudi parnik iz Makarske in Komiže. Vsled razburkanega morja tudi ni odpeljal iz naše luke italijanski transportni parnik «Doriko», ki počaka ugodnejšega vremena tukaj.

Nesreča na morju. Iz okolice Šibenika poročajo, da je vrglo morje razbito ribiško ladjo na suho. Po napisu so doznali, da se gre za ribiško ladjo s posadko štirih ribičev, ki so bili v noči na lovu. Svojci ponesrečencev so takoj obvestili poveljstvo v Šibeniku nahajajoče se vojne mornarice, ki je poslala vojni brod «Kobac» na izvid. Poročilo o usodi nesrečnih ribičev še ni došlo, vendar pa ni upanja, da bi se mogli rešiti.

Volkovi. V vasi Blato pri Katunu so pretečno noč prišli volkovi do ovčjih staj ter raztrgali osem ovac. Po ostankih mesa in kosti ter odtisih nog so doznali, da so ovce napadli volkovi. Pojavili so se vsled prerane zime.

Boi za Mount Everest

Tri izjalovljene angleške ekspedicije. — Tibetanci verujejo, da človeška noga nikoli ne bo stopila na vrh Mount Everesta. — Četrto ekspedicijo pripravljajo Italijani.

Kljub temu, da so se vse tri ekspedicije na najvišjo goro sveta Mount Everest izjalovile, je zanimanje plezalcev za to zagonetno goro od leta do leta večje. Prvo angleško ekspedicijo na Mount Everest je vodil polkovnik Howard Bury, in sicer leta 1921. Leta 1922. se je napotila v Himalajo druga ekspedicija pod vodstvom brigadnega admirala Bruca in dosegla sijajen rekord s tem, da je priplezala v višino 8321 m. Do vrha Mount Everesta ji je manjkalo samo še 560 m, toda plezalci so bili tako izčrpani, da te kratke poti niso mogle preplezati. Tretja ekspedicija pod vodstvom polkovnika Nortona in šestih plezalcev, ki so se udeležili že prvih dveh ekspedicij, je odšla na Mount Everest v marcu 1924. Tudi ta ni dosegla vrha. Junaška plezalca Mallory in Ervine sta bila skoraj že na cilju, toda pri zadnjem obupnem poizkusu v ledenih višavah sta našla tragično smrt.

Maščevalna «Čomolunga», kakor imenujejo pobožni Tibetanci Mount Everest, se je osvetila vsem, ki so motili njen večni mir. Že povodom druge ekspedicije je poginilo v njenem ledenem naročju sedem domačinov in Tibetanci so zdaj še bolj prepričani, da Mount Everest nikoli ne bo dovolil, da bi stopila na njegov ponosni vrh človeška noga. Vladarji Tibeta dolgo niso hoteli dati Angležem dovoljenja, da bi organizirali ekspedicijo na to sveto goro, ker smatrajo vsak poizkus doseči vrh Mount Evresta za žalitev domačih bogov.

Prve angleške ekspedicije se je udeležil tudi član Geological Survey v Kalkuti A. Heron, ki je izdelal podrobne zemljevide severne stene Mount Everesta. Na drugo ekspedicijo učenjaka niso več vzeli, dasi je opozarjal, da njegovo znanstveno delo še ni končano. Tibetanci so namreč odločno protestirali proti temu, da bi kdorkoli raziskaval in vznemirjal sveto goro. Angleži so se morali temu odporu ukloniti.

Kmalu po izjalovljeni tretji angleški ekspediciji na Mount Everest so priobčili bernski listi vest, da se pripravlja švicarska ekspedicija nadaljevati delo, ki so ga započeli Angleži. Toda pozneje je ta stvar zaspala. Šele nedavno se je zopet začelo govoriti o ponovni ekspediciji na Mount Everest. Član predsedstva Planinskega društva v Milanu L. Polvara je predložil društvu podroben načrt italijanske ekspedicije na Mount Everest. Italijanska ekspedicija namerava doseči vrh Mount Everesta ali pa greben, ki je označen z K 2 v himalajski gorski skupini Karakorum. Ta vrh je druga najvišja gora na svetu. Visoka je 8611 m. Predsedstvo milanskega Planinskega društva je načrt v celoti usvojilo in predsednik je bil pooblaščen, da uredi podrobnosti ekspedicije v sporazumu z italijansko vlado.

Ideja ekspedicije na Mount Everest je vznikla v milanskih planinskih krogih že pred tremi leti, ko se je izjalovila tretja angleška ekspedicija, ki je dosegla višino 8600 m, tako, da ji je manjkalo do vrha samo 282 m. Italijanski planinski krogi so z velikim zanimanjem zasledovali vse tri angleške ekspedicije in hočejo zdaj presenetiti svet z novim poizkusom doseči vrh Mount Everesta. Za ekspedicijo na Mount Everest je potrebno dovoljenje himalajskih vlad, deloma pa tudi dovoljenje angleške vlade in tibetanskega lame. Italijanska ekspedicija namerava doseči najprej ledenik Baltoro v višini 6000 m, od koder bo skušala priplezati na vrh Mount Everesta.

Največje težave in ovire so imele vse tri angleške ekspedicije z vrhovnim cerkvenim poglavarjem v Nepalu, tako zvanim lamo. Visoki cerkveni dostojanstvenik Tibeta se sklicuje na to, da Mount Everest kot vsemogočni vladar gora nikoli ne bo dovolil, da bi stopilo človeška noga na njegov vrh. Od stališča lame bo odvisna tudi italijanska ekspedicija.

*

Juš Kozak: «Boj za Mount Everest», izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1927. Cena Din 36.—, v celo platno Din 44, poštnina Din 2 več. — Stirileta ječa v svetovni vojni je vzbudila v človeštvu pekoče želje po daljnih, neznanih svetovih. Različne izkušnje, moderna tehnika so tolikanj obogatile sredstva raziskovalcev, da ne poznajo nobenih ovir več na potu za svojimi cilji, o katerih je človek nekoč le sanjal. Eden izmed teh ciljev je Mount Everest, najvišji vrh sveta. O turistiki v Himalaji, tem skrivnostnem azijskem gorovju, je Evropa doslej le malo zvedela. Pač je bilo znano, da so posamezniki dosegli višino 6000 m in so celo prenočevali v takih višavah, toda podrobnejših popisov nismo imeli. Razumljivo je, da je tedaj ves svet napeto pričakoval prvih poročil o ekspediciji na Mount Everest. Štiri leta so ugibali na zapadu in na vzhodu, ali se bo posrečil drzni naskok. Toda zaman. Skrivnostna smrt je razgrnila svoj plašč nad najvišjim vrhom. — Pričujoča knjiga podaja kratek popis Himalaje in omenja prve poizkuse turistike na njenih ledenih pobočjih. Zanimalo bo poglavje o težkočah in pripravah za tako mogočno ekspedicijo, ki mora računati z večmesečno odsotnostjo od vsakih človeških bivališč. Posebno poglavje je posvečeno Tibetu, zaledju severnih, himalajskih pobočij, po katerih se je edino mogoče povzpeti na Mount Everest. Nepoznan svet se odpira pred našimi očmi na tej 4000—5000 m visoki planoti, kjer prebiva gostoljubno, zelo odporno ljudstvo. Današnji Evropejec bo komaj razumel versko življenje tega naroda, čigar sinovi se tudi danes že v življenju poslavljajo od sveta ter preživljajo leta in leta v ekstatični zatopljenosti v Nirvano. Kdor bo pa spremljal ekspedicijo na njenih potih skozi ledenike, v strahoviti borbi na ledenih pobočjih in grebenih, kdor bo spoznal neizmerno grozo, ko so dve noči zaporedoma prenočevali v višini 7000 metrov, ta bo doumel trepetanje ondotnega človeka pred tem skrivnostnim svetom himalajskih gora. — Knjiga je opremljena s tremi zemljevidi, tako bo tudi zemljepisja nevešč človek lahko zasledoval pot ekspedicije. Šest izvirnih slik krasi knjigo, ki je v naši tovrstni literaturi nekaj novega po svoji opremi.

Narodni ženski savez

Skupščina bo v Subotici 16., 17. in 18. oktobra, pri kateri naj bi bile vse upravne članice navzoče.

Program: Prvi dan. Poleg običajnih formalnosti predavanje g. Mileve Petrović, profesorice iz Beograda: **Vojna obveza za žene.**

Drugi dan. **Vzgoja in pouk na osnovnih in meščanskih šolah ter na učiteljiščih s posebnim ozirom na žensko mladino.** G. Milka Umberger, učiteljica iz Ljubljane. — **Strokovne ženske šole.** G. Jelena Marković, učiteljica v penziji iz Beograda in g. Poznanova, učiteljica iz Pančeva.

Popoldne. **O reorganizaciji srednjih šol.** Dr. Zdenka Smrekar, direktorka gimnazije v Zagrebu in g. Darinka Stojanović, profesorka v Beogradu.

O higijeni v šoli. Dr. Vera Mihaljinec-Quinz iz Zagreba.

Tretji dan. Rezolucije. Volitve nove uprave. Predlogi in vprašanja.

Popoldne. Poslovilni sestanek.

Društva naj prijavijo direktno na naslov: G Mica Radić, predsednica Dobrotvorne zadruge Srpkinja, Subotica, katere članice se udeleže skupščine.

Preskrba. Vse udeleženke stanujejo v hotelu in imajo tam tudi vso oskrbo ter plačajo za stanovanje in hrano Din 70 dnevno.

Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo in sicer za vse vlake. Treba je torej kupiti celo vozno karto (ne pozabite na mokri žig!), ki velja tudi za povratek na podlagi potrdila, ki se dobi na skupščini. Brzovlak ima direkten voz Ljubljana-Vinkovci-Subotica.

Prosvetni minister je odobril dopust in sicer za štiri dni brez potovanja vsem učiteljicam. Istotako minister zdravja vsem zdravnicam, drž. nameščenkam.

Slovenski del uprave želi, da pride na skupščino vsaj ena slovenska zdravnica in ena srednješolska profesorica, kar bi bilo neobhodno potrebno z ozirom na važnost referatov o reorganizaciji vzgoje in pouka ter o higijeni v šoli.

Za veselice, plese in slične prireditve izdeluje vabila, letake, lepake, plesne rede itd. okusno in po najnižji ceni

Narodna tiskarna v Ljubljani

Žrebanje drž. razredne loterije

Beograd, 10. oktobra

Pri današnjem žrebanju državne razredne loterije so bili izžrebani naslednji dobitki:

80.000 Din dobi srečka 113.789
60.000 Din dobi srečka 116.748
30.000 Din dobi srečka 100.148
24.000 Din dobi srečka 1805
Po 15.000 Din dobijo srečke 7151, 94.987, 48.956.
Po 8000 Din dobijo srečke: 18.457, 9368.
Po 6000 Din dobijo srečke: 42.677, 98.739
Po 1000 dobijo srečke: 7659, 18.347, 24.879 37.137, 31.095, 55.395, 59.456, 61.184, 66.955 71.805, 71.594, 96.960, 93.267, 100.576, 109.503 107.074, 114.846, 24.193, 22.635, 19.936, 15.304 10.383, 33.944, 49.258, 73.069, 66.157, 97.052.

Št. K 20.814/27. ref. IX.

Razpis

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

kanalizacije mestnih hišic

v Karadžičevi in Gerbičevi ulici.

Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad, Šolski drevored 2/II med uradnimi urami.

Istotam je treba oddati ponudbe v zapečatenem zavitku do 1. ure dne 15. X. 1927

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 11. oktobra 1927.

To in ono

Epohalen izum angleškega kemika

Iz Londona poročajo, da se je znanemu biokemiku B. Ballyju, profesorju na liverpoolski univerzi, posrečilo odkriti tajno kemične delavnice v rastlinskih listih in da je učenjak že konstruiral aparat, v katerem se umetnim potom vrši isti kemični proces, kakor v rastlinah. S tem je pojasnjena ena največjih prirodnih skrivnosti, kajti učenjaki so smatrali, da je sploh nemogoče dognati, kakšen proces se vrši v listih raznih rastlin.

Vsaka rastlina je pravzaprav prvovrstni kemik in njeni listi so najčudovitejši laboratorij. Doslej je bilo znano, da spreminjajo zelena telesca na rastlinah in njihovo barvilo klorofil ogljikovo kislino v sladkor in škrob. To kislino črpajo rastline iz zraka. V 10.000 litrih zraka je okrog 2 grama te strupene substance. Česar niso mogli storiti kemiki, je storila rastlina. S pomočjo solnčnih žarkov in vode dobiva iz zraka sladkor in škrob. Rastlina razkroji zrak na ogljik in kisik. Kisik vrne zraku, ogljik si pa pridrži in ga spreminja s pomočjo solnčne energije v ogljikohidrate, čijih varijanti sta sladkor in škrob.

Cela desetletja so delali učenjaki poizkuse, da bi kemičnim potom spojili ogljik z vodo in izdelovali ogljikove hidrate. Pri tem si pa niso znali pomagati s solnčno energijo. Na tem polju so se delali nešteti poizkusi, toda vse prizadevanje je bilo zaman. Šele zdaj se je posrečilo angleškemu učenjaku doseči na tem polju presenetljiv uspeh. Z ogljikovo kislino preparirano vodo je izstavil učinkom ultravijoletnih žarkov in čez nekaj časa je opazil, da se nabira v posodi sladkor. Dobil je zrnce ogljikohidrata, ki je za znanost neprecenljive vrednosti.

Potomec Haruna al Rašida

Dozdevni kurdistanski emir Mohamed al Rašid, ki je bil nedavno aretiran v nekem dunajskem hotelu in ki se izdaja za potomca kalifa Haruna al Rašida, sedi še vedno v zaporih dunajske policije. Njegova osebnost je zagonetna, kajti oblasti vedo samo to, da je mož slepar, ki se že več let klati brez dela po svetu in živi zelo razkošno. S svojo izrazito orijentalsko zunanjostjo in fantastično uniformo je očaral nešteto žensk, zlasti starejših. Med njegovimi dokumenti so našli tudi dnevnik, iz katerega je razvidno, da pustolovec ni posebno izobražen. Od neke dame iz Amerike je dobival redno izdatno podporo. V Parizu je imel ožje stike z damami iz odlične francoske in angleške družbe. Pri njem so našli knjižico z neštetimi naslovi odličnih Američanov in številnih angleških, francoskih in bolgarskih konzularnih uradnikov. V oktobru 1924. je bil mož v Newyorku in pravi, da ga je sprejel sam prezident Harding. Iz dokumentov je razvidno, da je dobival potom ameriških bank težke tisočake. Pri njem so našli tudi vozne liste za kabino I. razreda med Kanado in Marseillom ter železniške vozne liste ekspresnega vlada iz Aten do Lausanne. Zadnja leta je bival baje tudi v Jugoslaviji, kar sklepajo iz slike, ki jo je prinesel neki beograjski list.

Jeseni l. 1924. je prispel dozdevni potomec Haruna al Rašida iz Evrope v Ameriko, kjer ga pa niso hoteli pustiti v pristanišče, ker ni imel nobenih dokumentov. Vsa njegova prtljaga je obstojala iz zobne ščetke, glavnika in britve. Mož je izjavil, da ne potrebuje nobenih dokumentov, ker je vladajoči knez. In res se mu je posrečilo pobegniti z Ellis Islanda v Newyork, kjer je stanoval v raznih hotelih in ostal povsod dolžan. Slednjič je bil obsojen, ker je skušal v neki banki dobiti denar proti ponarejeni menici. Po prestani kazni je odpotoval v Pariz, od koder se je preselil z neko krasno mlado damo v London. Londonska policija pa ne priznava nobenega kurdistanskega emira, ker ve, da v Kurdistanu ni nobene kraljevske rodbine. Ugotovila je, da se piše mož Zerdehi Mohamed Kakelo in da je bil prvotno delavec v neki londonski manufakturni tovarni. Pred sodiščem je začel pustolovec naštevati svoj rodovnik, ki je segal tja do egiptovskih faraonov. Splošen smeh je vzbudil s trditvijo, da izvira njegovo bogastvo iz časov, ko so bežali Židje čez Rdeče morje iz Egipta. Židovske ženske so baje morale v naglici pustiti svoje dragulje v pustinji. Faraon je baje poveril to bogastvo enemu njegovih pradedov, ki je dragulje skril. Pustolovec trdi, da je kampanja proti njemu delo neke kurdistanske klike.

V objemu kače klopotače

Ameriški listi poročajo o pretresljivem dogodku, ki se je pripetil v malem mestecu Julitte. V mestu biva rodbina Gunn, čije posest se nahaja bolj na samem. Nedavno je gospa Gunn kaznovala svojo neubogljivo triletno hčerko in jo zaprla v temno čumnato. Ta drakonska kazen je imela strahovite posledite. Otrok se je teme bal in je glasno jokal ter klical na pomoč, toda mati se zanj ni zmenila. Nenadoma pa je začula obupne klice na pomoč. Prestrašena mati je planila v čumnato in nudil se ji je grozen prizor. Okoli otrokovega vratu je bila ovita velika kača klopotača, a glavo je imela v otrokovih ustih. Dete je bilo že mrtvo. Kača ga je pičila v jezik in povzročila takojšnjo smrt.

Kačo so ubili, toda nesrečna mati je zblaznela in so jo morali prepeljati v umobolnico.

Vpričo moža ga je poljubila

Težko je popisati radost in navdušenje, s katerim je Francija sprejela nedavno ameriške legijonarje, ki so v svetovni vojni tako junaško pomagali zavezniškemu orožju do zmage. Stari znanci so se srečavali in objemali kakor rodni bratje. Kongres ameriških legijonarjev v Parizu je ponovno dokazal, kako tesne so vezi med obema narodoma.

Med drugim je prispel v Francijo tudi brooklinski legijonar Daniel Cunningham, ki je bil med vojno s svojim polkom v Saint-Napaire. Tam se je seznanil z neko francosko devojko. On ni znal francoščine, ona ne angleščine, toda srce takih zaprek ne priznava. Daniel je pušil svojo staro pipo in dekle mu je dalo ime Pipec. Po vojni se je vrnil Daniel v Brooklin z naslovom svoje izvoljenke.

Osem let je minilo. Daniel si je prihranil nekaj denarja, da bi mogel odpotovati v Francijo, kamor ga je vleklo srce. Pisal je svoji izvoljenki, toda dobil je odgovor, da je omožena, kar pa nič ne de, naj kar pride.

Daniel je odgovoril, naj njegova pisma sežge, češ ljubezni je itak konec. Toda s prvim parnikom je prišlo iz Francije drugo pismo, v katerem mu bivša izvoljenka piše, da mora na vsak način priti v Francijo. In mož se je res napotil s svojo pipo v Evropo. Na kolodvoru sta ga sprejela bivša izvoljenka in njen mož. Vaščani so spoznali v njem dobrodušnega ameriškega strička in na vse načine so mu stregli. Štiri dni mu je pekla bivša izvoljenka omlete in njen mož je trdil, da drugače sploh ne more biti.

— In ko sem se poslavljal, je pripovedoval Daniel nekemu pariškemu novinarju, — se je ozrla moja draga na svojega moža, potem me je pa objela in poljubila. Njen mož se je ozrl tačas v stran in ko je bilo slovo pri kraju, mi je stisnil roko rekoč: «all right!»

Bivša županja požigalka

V St. Pöltnu na Avstrijskem se je vršila te dni zanimiva razprava. Bivša županja v Tullnu, Paula Weisel je bila skupno z dvema sokrivcema obtožena radi požiga. Proces, ki je bil precej političnega značaja, je vzbudil v vsej Avstriji veliko senzacijo. Trajal je tri dni, končno pa je porota spoznala Paulo Weisel za krivo. Porotniki so potrdili vsa tri glavna vprašanja, nakar je sodišče Weiselovo obsodilo na 12 let težke ječe ter na povračilo sodnih stroškov.

Povodom te drakonske obsodbe je dunajsko časopisje ostro napadlo avstrijsko justico. Naglaša se, da se morilci v Avstriji oproščajo ali da se obsodijo jedva na dve ali tri leta ječe, dočim se je napram Pauli Weisel, ki vendar ni uničila človeškega življenja, marveč zgolj človeško delo, postopalo skrajno trdo. Justica se je za vse one, ki so ji ušli, osvetila nad Paulo Weisel. Vobče se povdarja, da se je dosedaj v političnih aferah sodilo zelo milo, v aferi Paule Weisel pa je bilo politično udejstvovanje šteto obtoženki v zlo.

Bombni atentat v Newyorku

V italijanskem okraju Newyorka, ki leži na zapadu srednjega mesta, je nastala v soboto strahovita eksplozija. Eksplozija je popolnoma razdejala neko poslopje in zahtevala več človeških žrtev. Sprva je prevladovalo mnenje, da je morda razneslo kotel, v katerem se je kuhalo žganje, toda silna detonacija in popolno razdejanje poslopja je pričalo, da gre za eksplozijo dinamita. Policija je takoj pričela s preiskavo in je ugotovila, da so se v poslopju izdelovale bombe. Med ruševinami je bila najdena cela bomba, ki je popolnoma slična onim, ki so bile za časa protestnih demonstracij proti justifikaciji Sacca in Vanzettija, najdene na tračnicah podzemne železnice.

V kleti porušene hiše je policija našla truplo moža srednjih let in ga identificirala z nekim znanim, že dolgo časa iskanim proslulim anarhistom. Bližnji sosedje so izpovedali, da sta si dva mlada Italijana pred dobrim mesecem najela sobo v hiši in da sta često prihajala domov z velikimi zavoji. Očividno sta z nevarnim razstrelivom nerodno manipulirala in tako povzročila eksplozijo. Pri eksploziji je bilo ubitih pet oseb, med temi dva otroka, a dve osebi sta bili težko ranjeni prepeljani v bolnico.

Zagonetni samomor gozdarja

V petek zvečer je bil izvršen na Trnavski cesti v Bratislavi zagoneten samomor. Ustrelil se je 28letni gozdar Nagy iz Bratislave. Nagy je šel zvečer s svojo zaročenko Marijo Kalensko v službo in naenkrat je sredi ulice ustrelil. Ko ga je zaročenka vprašala zakaj stelja, je izjavil, da strelja vedno, kadar gre v službo, ker so ga nedavno blizu mesta napadli divji lovci. Po teh besedah je smeje pripomnil: «Zdaj pa ustrelim še sebe.» Komaj je izgovoril te besede, je potegnil revolver in si nastavil cev na čelo. Zadonel je strel in Nagy se je zgrudil s prestreljeno glavo na tla.

Prestrašena zaročenka ni hotela verjeti svojim očem. Ko se je pa prepričala, da drži v naročju ženinovo truplo, je hitela na policijo in povedala, kaj se je zgodilo. Ko je prispela policijska komisija, je stala pri truplu že množica radovednežev, ki so trdili, da je postal gozdar žrtev zavratnega umora. Toda policijska komisija je ugotovila, da gre res za samomor. Gozdarjevi znanci so izjavili, da je mož že delj časa govoril o samomorilnih namenih. Vzrok samomora še ni pojasnjen.

Samo še danes
ob 4, pol 6., pol 8. in 9. uri.
RIVALI OCEANA
ELITNI KINO MATICA
Tele on 2124

Nazadovanje porodov v Ameriki

Dočim je v svetovni vojni število porodov v Evropi rapidno padalo, se je v Ameriki, zlasti v Zedinjenih državah, skoraj podvojilo. Toda ta porast je trajal samo nekaj let in iz nedavno objavljene uradne statistike Zedinjenih držav je razvidno, da pada in nazaduje število porodov tudi v Ameriki. Dočim je bilo leta 1915 okoli 25 porodov na 1000 oseb, je leta 1925 to število padlo na 21. To se pravi, da se je leta 1915 rodilo 2,500.000, a leta 1925 samo še 2,140.000 otrok.

Pobornice za ženske pravice so s tem rezultatom zadovoljne in vidijo v nazadovanju porodov uspeh ženske emancipacije. Moderna ženska gre za zaslužkom in zato pač nima časa za otroke. Na drugi strani pa statistika navaja, da je nazadovala tudi umrljivost med otroci. Res je sicer, da se rodi manj otrok, toda zato je deca zdrava in za življenje sposobna. To dokazuje, da se število vsega prebivalstva Zedinjenih držav ni skrčilo, čeprav je število porodov nazadovalo. Relativno najmanj porodov je v Newyorku, kajti tam je večina žensk zaposlena, na drugi strani je pa res, da se moderne in emancipirane ženske skrbno izogibajo otrok.

Gospodarstvo

Naša trgovina s Češkoslovaško

Prejeli smo »Mesečni pregled zunanje trgovine češkoslovaške republike za avgust«, iz katerega posnemamo statistične podatke o češkoslovaškem uvozu v Jugoslavijo in našem izvozu na Češkoslovaško.

Češkoslovaški uvoz iz Jugoslavije je znašal v avgustu 36.442 ton in 10.374 komadov v vrednosti 55,146.000 Kč. Od 1. januarja do 31. avgusta je znašal češkoslovaški uvoz iz Jugoslavije 268.472 ton in 65.606 komadov v vrednosti 410,680.000 Kč. V avgustu je uvozila Češkoslovaška iz naše države največ žita, sočivja, moke in drugih poljedelskih proizvodov in sicer za 18.075.000 Kč. Na drugem mestu je živa in zaklana živina, ki jo je uvozila Češkoslovaška za 10,742.000 na tretjem tobak za 7,149.000, na četrtem železo in železnina za 5,904.000, na petem živalski proizvodi za 3,292.000, na šestem mineralije za 2,613.000, na sedmem kemični produkti za 2,291.000, na osmem sadje, zelenjava in industrijske rastline za 1,740.000 itd.

Izvoz Češkoslovaške v Jugoslavijo je znašal v avgustu 17.630 ton in 39.333 komadov v vrednosti 93,119.000 Kč. Od 1. januarja do 31. avgusta je izvozila Češkoslovaška vJugoslavijo 102.694 ton in 248.139 komadov v vrednosti 549,723.000 Kč. Največ je izvozila v avgustu bombaževine in bombaževinastih izdelkov in sicer za 38.229.000 Kč, na drugem mestu je volna in volneni izdelki za 18,615.000, na tretjem železo in železnina za 9,461.000, na četrtem steklo in stekleni izdelki za 3,597.000, na petem lan, konoplja in juta za 3,036.000, na šestem stroji, aparati in sestavni deli za 2,895.000 itd.

Zanimivo je, da razlika med češkoslovaškim izvozom v našo državo od januarja do konca avgusta ni posebno velika, dočim znaša samo v avgustu 37.973.000 Kč. To je posledica znatno povečanega izvoza bombaževine in volne odnosno izdelkov, ki gredo zdaj dobro v promet.

•

— g **Poštna hranilnica v septembru.** Celokupni promet Poštne hranilnice je znašal v septembru 4.076,707.045.57 Din, od tega brez gotovine 1.862,034.503.84 ali 45.67%. Stanje vlog 30. septembra v Beogradu 90,632.989.78, v Sarajevu 73,143.441.54, v Ljubljani 55,781.064.72, v Zagrebu 112,417.165.02 v Skoplju 1,153.278.82, skupaj 333,127.939.88 Din. Čekovnih računov je bilo 30. septembra v Beogradu 2610, (novootvorjenih 59, saldiranih 4,) v Sarajevu 2645 (11 in 9), v Ljubljani 4659 (47 in 12) v Zagrebu 4599 (38 in 10), v Skoplju 139 (novootvorjenih 61). Skupaj 14.652 (novootvorjenih 216, saldiranih 35).

— g **Nazadovanje prometa na beograjski borzi.** V prvih samih mesecih tekočega leta je znašal efektni promet beograjske borze 131,944.267.90, devizni pa 1.331,994.128.40 Din. Celokupni devizni in efektni promet je znašal torej 1.663,988.496.80 Din. Leta 1925. je znašal v prvih osmih mesecih promet 2.910,515.663.56, lani v prvih osmih mesecih 1.823,362.183.65. Letos je torej promet nazadoval v primeri z lanskim letom za 159.373.587.35 Din.

— g **Dobava.** Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 13. oktobra ponudbe glede dobave zidne opeke. — Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. oktobra ponudbe glede dobave gozdnih drogov ter škafov in kangel: do 18. oktobra glede dobave stroja za rezanje lepenke ter žarnic; do 25. oktobra glede dobave obločnic za helioforke. (Pogoji na vpogled pri tem odelenju vsak delavnik od 10.—12. ure.) Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 15. oktobra ponudbe glede dobave jamskega lesa, železa, žice in pločevine ter ovsa; do 18. oktobra glede dobave volnenih odej; do 20. oktobra glede dobave fresnega stroja. —

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Najboljša v materijalu in konstrukciji so
kolesa, šivalni stroji Gritzner - Adler
URANIA PISALNI, švicarski PLETILNI stroj **DUBIED.**
Najlepše opreme samo pri
JOSIP PETELINCU v Ljubljani
blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Telefon 2913
Najnižje cene. Večletna garancija

KLIŠARNA „JUGOGRAFIKA"
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z. O. Z.
Vse vrste klišejev, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah, točno po naročilu v najkrajšem času in po konkurenčno nizkih cenah.
LJUBLJANA. V PETRA NASIP 23.

Ročni voziček
dobro ohranjen — takoj ugodno naprodaj. — Ogleda se v Rožni dolini, Cesta VI/4 (hiša g. Čeha). 2291

Stanovanje
dveh sob in kuhinje s pritiklinami — išče mirna uradniška stranka v mestu ali neposredni bližini mesta. — Ponudbe pod «November/2290» na upr. «Slov. Naroda».

Strojni ključavničar
dobro izurjen, vešč slovenskega in nemškega jezika — išče stalno službo. — Ponudbe pod «Ključavničar/2289» na upravo «Slov. Naroda».

Ivan Magdič, krojač,
LJUBLJANA, Gledališka ulica št 7 — *se priporoča za jesensko sezono.* 2232

Sveže, najfinejše norveško ribje olje
iz lekarne *dr. G. Piccolija v Ljubljani* — se priporoča bledim, slabotnim osebam. 113/L

Gostilna Anton Maver,
Ljubljana, Ahacljeva cesta 5 toči sladki mošt iz slovenskih goric pri Mariboru. — Vsako soboto in nedeljo fine domače klobase. 2243

Teleton 379 **Ivan Zakotnik** Teleton 379
mestni tesarski mojster,
— — — — *LJUBLJANA, Dunajska cesta 46* — — — —
Vsakovrstne tesarske dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike — Stropi -azne tla, stopnice, ledenice paviljoni, verande lesene ograje itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ŽAGA. 16/L TOVARNA FURNIRJA

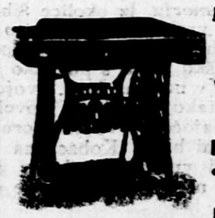

Šivalni stroji!
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.
15letna garancija.
Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno
Pisalni stroji «Adler».
Kolesa iz prvih tovarn «Dürkopp» «Kayser», «Styria», «Waffenrad» (Orožno kolo) — Pletilni stroji vedno v zalogi.
Posamezni deli kolos in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki zastonj in franko. 32/L
Ivan Jax in sin Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

Kajenje je strup!
Vsakdo se more igraje odvadit zdravju škodljivemu kajeniu z **dr. Rascherja Putschtabletami.** 1 omot Din 30 in poštnina, celotna kura 5 omotov Din 145 franko razpošilja tt. „AURORA", Sremska Kamenica št. 42.
Dobiva se tudi v večini lekarn in drogerij.

Ocarinjenje
vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice) Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 96/L

Mesečno varovalo „LUPA"

po zak zaščit. zajamčeno **neopustno**, je za edanjo modo **obhodno potrebno**, ker pri sedenju športu in plesu damske obveze **same po sebi** niso dobre, ker več krat pokvarijo perilo in obleko. Varovalo „Lupa" je izgotovljeno iz materijala, ki se lahko pere in se lahko tudi prekuha. Težko le 30 gramov, ne razteza se, ovaruje in prihrani obleko in s tem zasigura pomirja oč in sigurno obcutev. Na razpolago so zahvale „Lupa" bo mesečne blažence z njih ovimi mnogim slabimi stranmi neprikladne, nezdrave, drage, popolnoma izginila. Cena Din 75.
Mesečna obveza "Feminosal" je najdovršenejša, najbolj zdrava in radi dolgoletne trajnosti na tem polju. Stane Din 125.
Razpošilja se po povzetju. — Naročila je nasloviti na „Aurora" k. d. Sremska Kamenica broj 16

Spominjajte se Tabora!

Urednik: Josip Zumrščič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za oglasni in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.